

GERIAU KOVOJANTIS GRANDINIS, NEGU MIEGANTIS GENEROLAS

Diskusijos teatro festivalio klausimais

Satrijos draugijos kultūrinė popietė sekmadienį (gruodžio 15 dieną) "Draugo" patalpose buvo pradėta minutės susikaupimu, pagerbiant atminimą staiga mirusio a.a. Ben. Babrauskos.

Atidaręs popietę Pr. Razminas pakvietė programą prarasti rašytoją C. Grincevičių. Pristatant dailininkės pagėdavimui, buvo be kalbų ir iškilnių čia pat atidaryta Reginos Jautokaitės tapybos paroda.

Besidžiaugiant įvykusiųjų teatro festivaliu, buvo prarastas simpoziumas, aptariant laimėjimus ir ateityje taisytinus trūkumus.

Balys Chomskis, festivalio vertinimo komisijos narys, buvo pakviestas pirmasis prabilti. Dramos teatro jis pavadino kultūrinių tautos veidų. Pasigėrėjo, kad pirmas festivalio vakaras su jaunimo pasirodymu, puikia ir tai syklina lietuvių kalba dar gerą išpuolį. Sekantieji pastatymai — jau sudaro klausimą. Chicagoje nėra teatro, bet yra spektakliai. Turime visą eilę režisierių, kurie pastatė eilę naujų veikalų, ypatingas spektaklis buvo Donelaičio "Metų" inscenizavimas. Chicago išvedė į sceną ir A. Kairį su "Diagnoze". Kairio iškilimas kaip dramaturgo davė vilčių, tačiau jo pareikškimai varpininkų suvažiavime buvo lyg "Mein Kampf" paskelbimas.

Vėliau Kairys parodė gražią iniciatyvą su Jaunimo teatru, prie kurio vėliau pasiliko Lapinskas, Barauskas.

Festivalio pajėgesnieji Chicago režisieriai nepasirodė. Teatro festivalio spektakliai vargu ar daug prisidėjo prie teatro meno pakėlimo mūsų. Kluono teatro gdynė mūsų jau yra praejusi. Ateityje reikėtų daryti didesnę atranką, pakviesti gal bent pora vaidintojų grupių, bazuojantis Chicago aktoriams.

Komisijos parinkimas irgi ne be prieštaištų. A. Kairys, paskelbęs savo "Mein Kampf" apsitvėrė save lyg spygliuota viela, neišvystydamas reikiamų pastangų visus įtraukti į teatrą.

Stasys Pilka buvo pristatytas kaip didžiojo mūsų iš Lietuvos atsineštinio teatro šulės.

Nesuprantu vieno dalyko, kaip mes, lietuviai, savęs nežinome ir negerbiame, — pradėjo Pilka. Jis priminė kadaise "Kovo prie Grunvaldo" pastatymą JAV-se. Jau pereito šimtmečio pabaigoje to veikalo autorius suorganizavo teatro draugiją. Tai buvo Jonas Grinius, baigęs universitetą, mokėjęs daug kalbų.

JUOZAS DAUGAILIS

Deja, nesusilaukė reikiamo susidomėjimo lietuvuose. Juozas Vaitkus Chicagoje buvo suorganizavęs pastovų lietuvių teatrą. Panašiai yra gražiai pasidarbavęs ir A. Vitkauskas.

Anat. Kairys pagirtinas už festivalio suorganizavimą. Pilka apgailestavo, kad nebuvo įtraukta Chicago ir kad iš anksto spektakliai nebuvo peržiūrėti ir neparodyta atranka.

Patinka, kad Lapinskas įkvėpė jaunimui ritmą. Gal jis prožektorius norėjo publiką apakinti...

Ciurlionienės "Pinigėlių" apipavidalinimas buvo blankus. Ne buvo ritmo, stiliaus. Tiesa, buvo ir gerų dalykų vaidinime.

Rūko "Keturiuose keliauninkuose" buvo per daug ornamentikos.

Krėvės "Mindaugo mirtį" be-repetuojant Kaune, buvo daroma kupiūrų. Režisierius negali vieno žodžio pridėti, bet gali daug išbraukti. Moterys režisuoti nelabai tinka... Hormonai ne tie... Režisieriui kartais reikia kieto griežtumo. "Mindaugo mirties" spektaklio nebuvo, nes

paties veikalo nebuvo. Kostiumų paruošimas — nuostabus.

"Aušros sūnų" veikalas sukurtas gero talkininko — Glinskio — talkinimu. Vaidintojų nepasirošimas ir režisūra palieka dar daug pageidavimų jo festivaliniam spektakliui.

Išvijoje galimas tautinis teatras. Tai yra parodė vokiečiai. Tik tada savo teatrą galėsime suorganizuoti, kai teatralai galės tam visą laiką skirti, iš to pragyvens. Atrodo, kad, automobiliu važinėdami, keli aktoriai su gastrolėmis galėtų išsilaikyti.

Spauda, išpūstai vertinama pradedančius, juos gadina. Festivalio gi vaidinimų lygi būtų buvę galima pakelti.

Apie tolimesnę mūsų teatro raidą buvo pakviestas kalbėti Darius Lapinskas. Jis paaikškino, kad prožektoriai buvo nukreipti į publiką, nes publikoje buvo aktoriai, kuriuos reikėjo apšviesti. Jis mano, kad ir moterys gali būti gerai režisieriais. Chicago jaunimas pats parodė norą dalyvauti festivaly ir buvo įtrauktas į programą. Galėjo ir kiti Chicago teatrojai įsijungti. Kvies-ta juk buvo daugiau negu dalyvavo.

Scena yra gyvas daiktas. Joje

Peter Paul Rubens (flamas, 1577 - 1640) Šventoji šeima su sv. Jonu ir sv. Elzbieta (Chicago Meno institutas)

negali būti stagnacijos. Kaip buvo galima vaidinime "Šviesa, kuri užsidegė" delfi pusvalandžius, kartojant tą pačią mintį! To veikalo pastatyme trūko tvarkos, siūbavimų, išvesti žmones be drabužių ir tuo šokiruoti žiūrovą. Teatras akligatvė. Mūsų jaunimui dar trūksta technikos. Negali su jais statyti klasikinių veiktelti. Veikalas irgi nenušifuotas.

Dabar teatras pergyvena krivę. Pokariniai autoriai paseno. Jaunų labai trūksta. Iškoma naujų kelių, bandoma išmesti jausmą, išvesti žmones be drabužių ir tuo šokiruoti žiūrovą. Teatras akligatvė. Mūsų jaunimui dar trūksta technikos. Negali su jais statyti klasikinių veiktelti. Veikalas irgi nenušifuotas.

Garsusis Dionizo Poškos Baublys Zemačiuose

TAUTINĖS ATSPAROS BUNKERIS

Dionizo Poškos "Mužiko" inscenizavimo belaukiant

Dionizo Poškos Baublys, kurio paveikslą čia matome, lietuvių kultūros istorijoje yra suvaidinęs reikšmingą vaidmenį. To Baublio aplinkoj ir pačiame Baublyje prieš šimtą su viršum metų formavosi ir brendė lietuvių tautinio sąjūdžio siekimai. To Baublio pašonėje Poška siekė įvesti (ir įvedė!) lietuvių kalbą į viešąjį kultūrinį gyvenimą. Tam tikslui čia jis ruošė lietuvių kalbos žodyną ir rašė anammetui būdingus klasicistinio žanro kūrinus.

Ir kaip kalbininkas, ir kaip literatas, Poška buvo žinomas ne tik lietuvių šviesuomenėje, bet ir už Lietuvos ribų. Į Pošką kreipdavosi lietuvių rašytojai, prašydami pataisyti jų raštų kalbą, o nelietuviams kalbininkams Poška buvo patikimiausias autoritetas lietuvių kalbos klausimais.

Iš Baublio sklido ir protesto balsas prieš ano meto bajorinę baudžiavą, pavertusią lietuvių pigių darbo gyvuliu, tada vadinamą "mužiku".

Su ašaromis sausą duoną ryju, Mano pražintė tokia, kaip galviju.

Ponas tur aukso ant kojų, ant pirštų — Aš be skatiko gyvenu ir mirštu.

Tokiais skaudžiais posmais, kurie anuo metu, kaip žinome, virto "mužikų" dainomis, Poška literatūriškai prabilo ir prieš socialinę neteisę.

Kai kaimyninių kraštų klasi-

cistai rašė odes, panegirikas savo meto aukštuomenei išgarsinti bei jiems įsiteikti, mūsų klasicistas Poška su galiesčiu garino savo Baublio pašonėje vergaujančius "mužikus".

Galvojant tik daiktiškai, tasai Baublys mums nūdien bereiškia muziejinį eksponatą, ir nieko kita. Bet istoriškai kiek pamąstius, tasai tūkstantamečio ažuolo kamienas mūsų tautos likiminių kovų grandinėje iškyla kaip tautinio atsparumo bunkeris, kaip to atsparumo simbolis.

Todėl Pedagoginis lituanistikos institutas Chicagoje, šiuo metu eidamas lietuviškojo klasicizmo kursą, į Poškos Baublių yra pažvelgęs ne vien muziejiškai. Todėl ir to instituto absolventų vakare, kuris bus gruodžio 28, pasirinktas Poškos "Mužiko" pastatymas. (Vaidina Instituto studentai, režisuoja Stasys Pilka).

Spaudoje buvo rašyta, jog praėjusiais metais (1967), Poškos gimimo šimtmečio proga, okupuotoje Lietuvoje Baublių, tautinės atsparos bunkerį, aplankė 17.000 žmonių. Tai rodytu, jog Poškos Baublys nėra vien muziejinis daiktas, jog žmonių sąmonėje Poškos balsas ten ir dabar tebeskamba prieš bolševikinę baudžiavą, pavertusią lietuvių rusiškojo kolchozo mužiku.

Ir Institutą baigusiuji išleidimas rišamas su šio tūkstantamečio ažuolo simbolika ir su Poškos "Mužiko" protestu prieš vergiją.

Tad lauktina, jog simbolinio Baublio lankytojų nepristigs čia, Chicagoje, kur Poškos balsas pakartos jėgą okupanto nevaržomoms mūsų tautinės atsparos atžalos išvijoje.

D. Vk.

Kertinė Parastė

KAM REIKALINGI TEOLOGAI IR TEOLOGIJAP?

Katalikų tikėjimo tiesas, moralės normas ir religinės praktikos dėsnius nustato Katalikų Bažnyčios aukščiausias autoritetas. Jis veikia ne saugiai, bet remdamasis Apreiškimu. Kristus pažadėjo pasilikti Bažnyčioje iki pasaulio pabaigos, o šv. Dvasia ją saugo nuo tikėjimo ir moralės srityje skelbiamų dėsnių neklaidingumo.

Paskiri teologai nekuria tikėjimo tiesų, o tik jas interpretuoja. Jų mokslas yra tiek svarus, kiek jis yra pagrįstas Apreiškimu ir kiek jis atitinka Bažnyčios paskelbtus tikėjimo dėsnius — dogmas. Jeigu taip yra, tada kyla klausimas, kam iš viso reikalingi teologai ir jų kuriamoji teologija? Ar jie gali ką nors naujo ir naudingo duoti tikintiesiems? Ypač pastutiniu laiku, kada garsieji teologai įtariamai "nušnekėjimu" ir Bažnyčios vienybės ardymu.

Šis įtartinis susidaro, žvelgiant į Katalikų Bažnyčios istorinę eigą tik paviršutiniškai. Bet iš tikrųjų, žvelgiant giliau į mūsų tikėjimo esmę, yra kitaip. Reikalingi yra tiek Bažnyčios neklystas autoritetas, tiek teologai ir teologija.

Bažnyčios mokomasis autoritetas nelaužia tikėjimo tiesų iš pirmo, bet remiasi Apreiškimu, ypač Naujojo Testamento. Bet ar mes paveldėjom visą Apreiškimą?

Senajame Testamente esantis Apreiškimas atrodė gana pilnai užrašytas ir dar pakartotas Izraelio tautos vaikams. Bet kitaip yra su Naujojo Testamento Apreiškimu. Jėzus Kristus, mokydamas žmones ir išsirenkęs būrį apaštalių, nei pats užrašė Naujojo Įstatymo religijos turinio, nei įpareigojo tai atlikti savo mokinių. Trejų metų Kristaus viešo veikimo mokslas ir darbai evangelijose yra užrašyti tik dalinai. Mes neturime ištiso Kristaus gyvenimo nei jo darbų pilno ir nuoseklaus užrašymo. Tai pastebi ir Kristaus mokinys šv. Jonas apaštalas: "Jėzus padarė savo mokinių akivaizdoje dar daug kitų stebuklų, kurie neįrašyti šitoje knygoje" (Jon. 20, 30).

Jėzus krikščionišką gyvenimą rodė pats savo pavyzdžiu ir tikėjimo tiesas bei moralės normas aiškino, tik proga pasitaikius, kai ji išprovokavo parizėjai, klausytojai, jo mokiniai ir apaštalai. Kristus nėra dėstęs teoretinio krikščionybės mokslo akademiniu požiūriu, bet rodes realiu gyvenimu ir aiškines populiariu būdu — palyginimais, pavyzdžiais, alegorijom. O gyvenimas, kaip žinome, nėra nei nuoseklus, nei sistemingas. Jis yra organiškai išaugęs iš proginių momentų: Jėzus pamato iš priegimties aklą — jį pagydo, sutinka būrį raupuotojų — juos pagydo, sutinka laidotuvių eiseną — prikelia iš numirusių jaunikaitę, pastebi jį tykojančius fariziejus — su jais disputuoja, paklausus ko nors

mokiniam ar apaštalam — jiems atsako su paaiškinimais ir t. t. Taigi iš Kristaus gyvenimo pavyzdžio mes neturime pilnos krikščionybės sisteminio mokslo. Iš Kristaus sakytų pavyzdžių ir proginių pamokymų mes tegalime suvokti principinius krikščionybės bruožus, o iš jo gyvenimo laikysenos ir proginių reagentų išsikišus turime sukurta dalį egzistencinės krikščionybės. O kur ištisa krikščionybė.

Apaštalai ir Kristaus mokiniai suvokė, ko Kristus iš jų nori ir po Kristaus dangun žengimo bei šventosios Dvasios gavimo jie leidosi realizuoti Kristaus įkurtos naujos Bažnyčios to laiko žmonių protuose, širdyse ir religinėse praktikose. Jų laiko krikščionybė buvo pilnutinė krikščionybė pagal to laiko sąlygas bei aplinkybes. Bet apaštalai ir jų pagalbiniai bendradarbiai nepasistengė kodetuoti krikščionybės turinio ir palikti sekančioms kartoms pilnutinio jos vaizdo. Kas yra užrašyta esangelijose, apaštalių darbuose bei laiškais — tėra maža dalis krikščioniško gyvenimo. Jis buvo daug platesnis, negu Naujojo Testamento mums bylojamas turinys. Kur visuma?

Dalį pirmųjų krikščionių turėtos religinės praktikos ir tikėjimo bei moralės tiesų randame pas Bažnyčios rašytojus, gyvenusius pirmame, ant-rame ir dalinai trečiame šimt-metyje. Ji tad papildė Naujojo Testamento turinį, ir abu kartu sudaro Naujojo Įstatymo Apreiškimą.

Bet ir šventoji Tradicijoje ne viskas nuosekliai ir sistemingai užrašyta. Pirmieji Bažnyčios rašytojai irgi neįsipareigojo pateikti ateinančioms krikščionių kartoms nuoseklaus ir sisteminio krikščionybės teorijos ir gyvenimo turinio, aprašymo ir kodeksavimo. Jie tepalietė ir nagrinėjo tas krikščionybės problemas, kurias iššaukė jų aplinkos gyvenimas: pagonių daromi Kat. Bažnyčiai prieštaištai arba iš pačių krikščionių tarpo pasireiškę klaidingi mokytojai (eretikai). Tokio sisteminio krikščionybės mokslo atskleidimo, kokį vėliau mums pateikė šv. Augustinas savo raštuose, pirmųjų Bažnyčios rašytojų tarpe neturime. Kiek platesnis ir labiau sisteminis yra pirmųjų amžių teologas Origenas. Bet sunku tikėti, kad per jį būtų kalbėjusi šventoji Dvasia, kadangi jis pats priklauso prie Bažnyčios klaidatikų grupės. Todėl jo raštai Apreiškimo praturtinti negali.

Taigi Apreiškimas ribojasi tik abiem Testamentais ir šventąja Tradicija, išlikusia Bažnyčioje pas pirmųjų šimtmečių bažnytinius rašytojus. Bet, kaip matėme, nei Naujasis Testamentas, nei šv. Tradicija neišsėmia viso Apreiškimo, kurį mums Dievas pateikė per saputuoja, paklausus ko nors

Šiame numery:

- Kam reikalingi teologai ir teologija?
- Geriau kovojantis grandinis, negu miegantis generolas.
- Tautinis atsparos bunkeris.
- Komunizmas ir tautiškasmas.
- Baltijos valstybės.
- Jų negalima laikyti mirusiais.
- Pierre Emmanuel eilėraščių.
- Aloyzo Barono novelė.
- Vienišoji Sadūnaitė.
- D. Lapinsko kelionės užrašai.
- Isidoriaus Vasyliūno recitalas Los Angeles.
- Moteryų gyvenimas.

VIENIŠOJI SADŪNAITĖ

Kelios mintys naujo poezijos rinkinio proga

Danguolė Sadūnaitė, TU ESI MANO ŽEMĖ. Išleido Juozas Kapočius 1968 m. Rinkinys 48 psl., kaina \$1.50, gaunamas "Drauge".

Antraštės savoka "vienišoji" tinka čia ta prasme, kad poetė savo pasirinktuosiu keliu labai išsiskiria iš visų kitų jaunesnės kartos čionykščių mūsų poezių. Kai už žemininkus mažiau arba daugiau jaunesnis moteriškasis mūsų Parnasas sunkiai atsiplėšia nuo Algimanto Mackaus, neižiū nuo kitų vyresniųjų įtakos, tai Danguolei Sadūnaitė lyg jokių pavyzdžių nebūta. Nei ji turi pirmą, nei ji turi pasekėjų. Ji iš karto kažkaip sugriebė savąjį, mūsų beveik be pavyzdžio kelią, kuriuo ji knyga po knygos ir toliau eina vis tvirtesniu ir tvirtesniu žingsniu, o paliktos pėdos yra jau gana idomus ir naujas įnašas čionykštės mūsų poezijos take.

Sakysim, pradėdant tais pačiais žemininkais, visa naujoji ligioliinė mūsų poezija yra perpildyta skausmingai šurpūs, egzistencinės minties, kuri vis išgriebiama ne tiek iš santykio su aplinka, kiek iš pokalbio su savo paties sielos budėjimais. Net ir religinės temos eilėraščius dažnai srūva ne tiek Dievo Malonės alsavimas, ne tiek dialogas su Aukščiausiąja Būtimi, kiek monologas su savo paties nerimu, užrakintu, kaip šykštuoliu brangenybių dėžutėje — savo paties širdyje. Danguolė Sadūnaitė, būdama nemažiau pati sau nuoširdi, vis dėlto savo poezijos akis plačiai atveria visam tam, kas saulės šviesos aplieta viršum jos ir aplink ją. Poetė neužsiklaidžia vien tik požeminiuose savo sielos kampeliuose, bet savo būvimą pasaulyje jungia labiau su šviesiuoju gamtos dvelkimu, su jaučiamu Malonės kvapu, su būties džiaugsmu, kas akivaizdu ir eilėraštyje "Baltą dieną".

KAZYS BRADŪNAS

Lapas žvelgia tiesiai į mane.

Baltą dieną.

Lapas perpildytas saule. (Iškaltas viename gabale),

Lapas — atsispindįs atradėjo džiaugsmą.

Tavyje šoka džiuglių lietus. (Mažosios sielos.)

Tu išaugai mano gyvybę.

Sadūnaitės eilėraščiai visi beveik be išimties trumpi, minia-

tiūriniai. Ir žodžių juose nedaug. Ir tie patys, nei kam gali atrodyti, labai laisvai, kone padrikai išmėtyti eilutes neskaičiuojamose posmuose. Tačiau, giliau posmų ir eilučių konstrukcijon išžiūrėjus, pamatai, kad čia žodžio ir viso eilėraščio kompozicijos labai paisyta. Nulaužtos ar vienažodinės eilutės, skliau stai, brūkšniai, vienaeilutiniai ir įvairiausio pavidalo posmai poetėi tarnauja kaip akcento, pauzės, nutylėjimo, atsikvėpimo, nuostabos, žodžio ryškinimo ir jo orkestravimo priemonė.

Aplamai, Sadūnaitė yra viena iš tų mūsų poezių, kurios ypač brangina žodį. Ir brangina jį, ne vien tik lengvabūdiškai pasitikėdama įkvėpimu, bet ir sąžiningai, gal būt, ir sunkiai to žodžio ieškodama. Ir ne vienoje vietoje tokie žodžio atradimai (Nukelta 4 psl.)

DANGUOLĖ SADŪNAITĖ

Michelangelo (italas. 1475 - 1564)

Žmogaus sukūrimas (freska Siksto koplyčioje, Vatikane)

GENEZĖS KNYGOJE SKAITOME

Pierre Emmanuel

Ne vien tik narsuoliai ir stipruoliai, bet ir baiviai, neryžtingieji ir silpnieji
Nes ne žmogus man įteikia savo liudijimą, bet aš, kuris esu jo liudininkas prieš jo valią.

Aš sukūriau žmogų iš purvo, kuris ištįsta, iš žemės, kuri trupa krosnyje.
Ne mano kraujas nesugeba jos sulipdyti, nei mano saulė jos iškepti. Nežinau, kas yra neatbągta mano nepaprastai tobulam amžinume. Pasaulis, kartą ant visados sukurtas, tolydžio kartojasi be manęs. Amžinai priimdamas pirmos savaitės elgą. Tačiau į šį gyvenimą, tampantį daiktą, kuris niekad nesti tas pats, kuris išlaiko

Amžinybę, nepaisant mirties amžių ir visad veiklios mirties, Aš sudėjau savo širdį, jo aš noriu ir jo pasigendu. Ir visad apvilidamas mano norą, jis man grąžina amžinybės skonį.

Aš ieškojau grubiausio dumblo, maistingos erškėčių žemės, išsekusios nuo amžių šaknų, nesugebančios suvirstinti dangaus vandens.

Ši molį, kuris suyra vos man pradėjus lipdyti. Aš greitai dedu į krosnį, pirmą kartą į šį pasaulį subyra. Tačiau iš krosnies aš išimu tik šukes, kurios teikia šunų dubenims, arba, kartais, sukrypusią vazą, iš kurios teturi mažą naudą. Tuo gi tarpu, nesant nako geresnio, ją pripildau tyru vandeniu. Kurioje jis sunkiai išlaiko ir kurioje apgenda, tačiau visgi galutinai nesunyksta.

Šukų, pripildančių krosnį, sukrypusios vazos, kuri lupinėjasi, Aš jų neišmetu į duobę, nes žemė, iš kurios jos padarytos, Nuo ugnies sutaurojo, ir vėl pavirtusią dulkėm, Savo piestuose ją jaučiu klunesnę ir mažiau linkusią suardyti mano užnamymus.

Aš ją vėl uždedu ant puodžiaus rato, ligi įgyja ji žmogaus išvaizdą, ir kulnu grįsdamas, ją paverčiu labiau neapčiuopiama nei oras.

Žmogus!
Jis jaučiasi labai subtilus: iš tikrųjų, jis subtilesnis už patį pragarą. Jame glūdi netvarkos pradai: Kitas aš, kurį priešpastatau sau pačiam. Svetimas mano kūriniui, kiekvienas daiktas turi savo vietą, tik ne jis. Pilnas pagiežos, kad yra svejimas, ir vis tiek jis nenori nebūti. Būtybė, atėjusi iš niekur, jis knipinėja tvirtovę. Jis tiria durų tvirtumą, ieško kur padėti sprogmėnį. Ką sunaikinti? Save patį ar pasaulį? Vienas ir kitas jo akyse yra gėda. Jis pats, būdamas chaosas, temato pasaulyje tik netvarką. Jis nekenčia pasaulio, nes jį tvarkanti išmintis pažeidžia jo ribotą protą.

Jis yra vienintelė būtybė, galinti suvokti nebūties tyrumą. Vienintelė, kuri nėra vien būtybė. Ji yra vienintelė tikrovė, begalinė, bet visiškai iliuzinė. Pradžioje buvo Zodis: pradžioje buvo Žmogus. Nes yra chaosas, kuris išlieka ir iš manęs atima viską, ką aš sukūriau.

Tai, ko nepasako Zodis, tai, kas visad lieka pasakyti Mano Visagalybės riba, Dyasia, linkusi lūžti manyje. Mano amžinos meilės amžina vilis Žmogus, o tai Rankose išprotėjusio puodžiaus, kuris užsispyrė iš nieko sukurti šedevrą.

Išvertė P. Gaučys

Pierre Emmanuel (g. 1916) vienas žymiausių šių dienų prancūzų poetų. Jo poezijoje pastebima labai būdinga ir pastovų bruoža — Kristaus vizija, elianti iš rinkinio į rinkinį. Kaip Alain Bosquet pažymi, jo Kristaus išgyvena žmogišką nerimą. Jis nei gyvas, nei miręs, nei žmogus, nei Dievas, kartu gyvas ir miręs, kartu žmogus ir Dievas. Jis yra tapimo ir persikeitimo būklė. Aplamai P. Emmanuelio lyrika, pasinešusi maistingos krikščionybės keliu, kartais pakrypstą į panteizmą, o kartais į filosofiją, parenta senųjų mitų atgalviniu. Ji yra labai asmeninė, turtinga intymiais įvykiais, jaudinanti ir nerimą keltanti. Tuo tarpu kai daugelio kitų poetų lyrika nūdien jau nepataisomai prarado savo vertę, P. Emmanuelio — dar labiau sustiprėjo ir tapo paveikesnė. P. G.

MANO TĖVO EGLUTĖ

Aloyzas Baronas

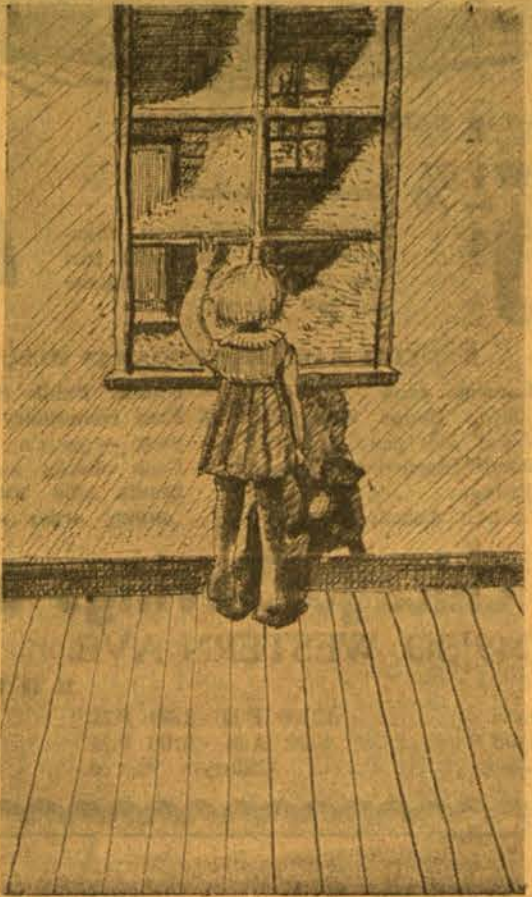
Kiekvieną kartą, kada pamatau eglę, prisimenu savo tėvą. Tai buvo prieš daug metų, tada man atrodė, kad tėvas buvo senas, bet jis buvo tik per ketvirtą dešimtį persirites ir dabartinėmis mano akimis dar jaunais ir stiprus vyras. Eidamas didmiesčio gatve, matau daugelį nepaprastai apkabinėtų vos tik žaliųjų dyglių prasimušančių eglučių ir kada tie tėvo ir vaikystės prisiminimai užpuola, kažkaip regimai nuliūdindami. Bet kada pamatau nuogą, be papuošalų eglutę, visada, be tėvo, prisimenu ir mūsų mažą namelį, ir brolių, ir seserį ir abu tėvus ir, rodos, pajuntu kažkada nepapuoštos eglutės gaivinantį kvapą.

Tai buvo Lietuvoje jau antrojo pasaulinio karo pradžioje. Aš buvau dešimtmietis ir, kiek atmenu, dabar nepasakyčiau, kad tada buvo Lietuvoje labai sunku gyventi, bet mūsų mažame miestelyje niekada nebuvo daug liuk suso, kaip nebuvo regimo ir skurdo, Europoje prasidėjus karui. Ir šiandien aš nebegaliu suprasti, kaip galima buvo pragyventi tokiam miestelyje, kuriame surasti darbo buvo neįmanomiau negu miestelio rinkoje numestą li tą. Tačiau žmonės sodino savo daržuose bulves, turėjo namelius, laikė kiaules, kai kurie karves, namie kepė duoną ir ištisas savaites galėjo laikytis be pinigų.

Mano tėvas vertėsi atsitiktiniais darbais. Kai kam kalkėmis išbaltindavo namus, pamūrydavo iš akmenų pamatus nedidelėms namukams ar daržinėms. Ir aiškiai šiandien atmenu, kaip ant kertinių akmenų pradėdavo statyti pastatą, o paskui po apačia apmūrydavo akmenimis, kad rąstai nepūtų ir vėjai neįtų. O kol užmūrydavo, mes vaikai landžiodavom pro apačia, ir tai buvo gana malonu, žaidžiant slapukus. Žiemomis kartais tėvas su kitais pildavo ir skaldydavo valseiui

ar mokyklai malkas, ir vėl visi uždirbdavo. Taip vertėsi dauguma, gi kurie tarnavo, kurie gaudavo algas, tie gyveno daug geriau, ir jų vaikai, dažnai lakstydavę su mumis, būdavo geriau apmokyti, nors gal ir nebūtinai geriau, bet skaniau pavalgę.

Tais metais daug kas sirgo gripu. Miestuose mirė žmonės, bet mažo miestelio gyventojai nebuvo pratę mirti, kaip jiems atrodė, tokiu nereikšminga liga. Buvo sergančių, tarp jų sirguliovo ir mano mažasis broliukas Vilius. Dar jaunesnė sesutė jau buvo persirgusi ir išbalusį žiūrėjo por apšalusį šešiarėmio lango stiklą į gatvę, kuria kartais pralekdavo arklio traukiamos rogės. Mama sakė, kad švenčiams turėjo dvyliką litų. Tai buvo tik šiaip sau smulkenom pinigai ir jų užteko, nes duonos buvo, mėsos buvo, karvė dar nebuvo visai užtrūkusi, naminio alaus susidėjus buvo pasidaryta ir ko žmogui daugiau galėjo reikėti.

ti. Niekas iš namų nevaro nuomos kėlimu, o juos šildo didelė duonkepė krosnis, prikūrenta dar vasarą paruoštom malkom ir žabų kėleliais. Tik broliukas sirgo, ir mama jį girdė ramunėlėm su medumi, tad jis lyg ir sveiko, bet buvo irzlus ir piktas. Tėvas negerai jautėsi taip pat, tačiau vaikščiojo ir sakė, kad viskas tuoj praeis ir bus gerai, kaip jau yra ir anksčiau būvę.

Priešais mūsų namus, arčiau miestelio centro buvo nauji paštininko namai. Jie buvo mažai už mūsų didesniais langais, ne šiau dų stogu ir lyg ir aukštesni. Staiga vieną vakarą mano sesutė, kur, vis piršteliu pratrūnusi apšalusį ledą, žiūrėdavo pro langą, džiaugsmingai sušuko:

— Pas paštininką dega eglutė.

Tikrai, ju name prie lango stovėjo eglutė, ir ant jos degė gal keliolika, suprantama, vaško žvakelių, kurias vėliau užpūsdavo, kad kitą dieną vėl kuriam laikui uždegtų, nes žvakutės reikėjo taupyti. Tai buvo gal trejetą dienų prieš Kalėdas, ir daugeliui nebuvo suprantama, kam taip anksti eglutę uždegė, bet paštininko tėvas buvo amerikonas ir jis kėlė darydavo ne taip kaip kiti. Sūnus ir marta jo labai klausė, nes senis, sako, dar turėjo dolerių, kuriuos jis uždirbo Pensilvanijoje po žemę, ir nuo tų žodžių mus vaikus imdavo širpas.

Viliukas išsiringė iš lovelės ir taip pat su nuostaba žiūrėjo pro langą.

— Ramai užsidegė eglutė, — pasakė paprastai mama.

— Jiems, tur būt, už du litus iš miško parnešė Kunda, — tarė tėvas. Kunda buvo vienaakis žmogelis, pindavęs ir pardavinėdavęs bulvėms ar šienui nešti keselius.

— Aš noriu eglutės, — pradėjo ašaroti brolis.

— Nurimk, nurimk, gal mokykla suruoš per Tris Karalius, tada nueisim ir pamatysi, — sakė motina, bet Viliukas sirgo, jis buvo išbalęs, jo mėlynos akytės buvo pavandenėjusios, jis buvo irzlus ir nuolat kartojo.

— Aš noriu eglutės.

— Ar ir tu nori, Pylipuk, — paklausė manęs tėvas.

— Man nesvarbu, — aš atsakiau, nors eglutės ir reikėjo, bet aš jau žinojau kas yra neturtas.

Tėvas žiūrėjo į sergantį Viliuką. Man buvo pikta dėl to kvailio brolio užsimetimo, bet mačiau, kad tėvui vaiko buvo gaila. Tėvas neturėjo pinigų, bet eglutę jis galėjo parnešti.

— Aš tau, Viliuk, parnešiu eglutę, — pasakė tėvas ir pakėlė juodai dažytus kailinius, iškiso stora, vilnone kojine apmautą koją į mediniais padais didelius batus.

— Kur tu, tėvai, pats sergi? — nustebo motina.

Aš beveik norėjau, kad tėvas eitų. Mes turėjome trejetą apdegintų žvakučių, galėjo nu pirkti dar keletą, daržinėje buvo šienė pakasta keliolika raudonspalvių, puslaukinių obuolių, kurie ilgai išsilaikydavo šienė, jų keletą buvo galima parišti po eglutę, turėjom spalvo to popierio ir juo galėjom apipaimioti šakutes.

— Rytot nueisi, dabar gi jau vakaras, — vėl draudė mama.

Už trejetos kilometrų nuo miestelio buvo miškas, Girele vadinamas. Vasarą ir mes ten

nubėgdavom. Ten buvo eglynėlis, ir niekas nieko nesakydavo, jei kokią eglutę praretinimui kas nors nukirdavo.

— Žinai, kai dieną eglutę neši, tai per visus laukus matyti, — o kam to reikia, — pasakė tėvas, — o dabar, kol gerai įtems, ir parnešiu. — Jis užsidegė šiltą kepurę ir kailinius susijusę diržu, vėliau diržą numetė ir apsijuosė pančiu. Dar nereikėjo žiburio, ir gerai mačiau kaip tėvas už pančio užsikisė kirkelį.

— Na, vaikučiai, ir parnešiu jums eglutę, — pasakė jis linksmai.

— Papūtum namie, rytoj nueitum, pats nesveikuoji, — vėl suabejojo motina, bet tėvas išėjo ir girdėjom kaip pakartotinai trinkelėjo priemenės durys.

— Eik, gulti, — varė brolį į lovą motina, bet jis nėjo ir šaukė:

— Ne, ne, aš laukiau, kol eglutę parneš.

Pagaliau jis užmigo, gi aš laukiau, mama uždegė lempą, o sesutė užsirangė ant šiltos duonkepės krosnies, kažką kalbėjo ir pamatė, kaip ją, jau užmigusią, motina klostė ir po galvutę kišo pagalvėle.

Lauke dieną buvo kiek paleidę, bet vakare vėl stipriau šalo, ir tėvas ėjo rogį išvažinėtu keliuku, kartais trėskiant balutėms. Jis slidinėjo provėžose, už miestelio kur žemose pievose prasidėjo upelis, keliukas buvo blogesnis, tačiau tėvas be didelio vargo galėjo eiti. Jis jautė nuovargį, kaktą aprasojo ir visas sušilo. Paėmęs kirvį į rankas, nusijusęs pantį, įsikisė į kišenę ir atsisegė kailinius. Tą trejetą kilometrų jis ėjo gal valandą. Buvo mėnesiena ir pakankamai šviesu. Kažkur toli vienkiesiuose lojo šunys ir kur nors tarškėjo kibrai, baigiant šerti gyvulius. Tėvas apsidairė eglynėlyje. Pakėlęs ranką truputį virš galvos, pamatavo aukštį. Viena eglutė atrodė dailiai, ir keliase jos šakose užsiklėję ir sušalę sniegas spindėjo mėnesienoj lyg papuošalas. Vienu užsimojimu tėvas nukirto medį, užsidegė ant pečių ir brido iš sniego. Po nelgo bridimo lūžtančiu sniegu, pasiekė keliuką ir juo iš lėto ėjo namo, nes jį dabar ėmė krėsti drebuly. Tėvas jautė kaip jam karšta ir tačiau šalta, jis keitė nuo peties ant

(Nukelta 4 psl.)

MUZIKINĖS KELIONĖS UŽRAŠAI

DARIUS LAPINSKAS

(Tęsinys iš praėjusio šeštad.)

Spalio 22 d. Kelionė — Caraca (Venecuela) — Bogota (Kolumbija).

Išskridome dvi valandas vėliau negu buvo planuota. Ir taip pusė valandos išsitiesė iki pusės paros.

9 valanda ryto. Orkestras renkas repeticijai. Dirigentas pakibęs tarp dangaus ir žemės, sklaidydamas debesis, ieško Teatro de Colon salės. Debessys tiršti, lėktuvas greitai nustatytas, — tuščios pastangos.

Atvykstame dvi valandas pavėlinę į pirmą orkestro repeticiją. Įtempti nervai, skystas aukštumų oras, — prakeikta Iberia!

Spalio 23 d. Gyvenu lietuvių architektų šeimoje, — rami aplinka, malonūs žmonės. Į antrą orkestro repeticiją ateinu paislės. Orkestras geras, dirba nuosirdžiai, — vienas malonumas repetuoti. Ji irgi jaučiasi neblogo, salės akustika gera, — kita diena, kitaip gyvenimas atrodo.

Vakare Lietuvos konsulo ir ponios vedybinė sukaktis: namo viduje įvairių plėšrių žvėrių kailiai, parsivežti iš vienos ar kitos safari bei ginklai, kuriais jie buvo nukauti; lauke basi kaimo berniukai. Tačiau niekas dėl to čia revoliucijų nekalia. Anaipol, — jie yra viso kaimo myliniai ir gerbiami. Prisiminęs Amerikos riaušes, klausiu — kodėl? Gal todėl, kad čia žmonės gyvena beveik trijų kilometrų aukštumoje, — arčiau Dievo.

Spalio 24 d. Bevažiuojant į trečią orkestro repeticiją, sudaužyta mašina sankryžoje.

“Tas žmogelis dar vis nepriprato prie gatvės judėjimo šviesų,” — kalba mano šeimininkas. “Kai jas įtaisė, niekas iš pradžių nekreipė dėmesio ir važinėjo kaip kam patiko, kol policija nepradėjo šaudyti į per raudonas šviesa važiuojančių mašinų padangas.

Po to visi greitai priprato sustoti, pamatę raudoną šviesą, tačiau šis pilietis, tur būt, tuo metu buvo išvykęs į užsienį. Peru valstybėje judėjimą tvarkanti policija yra daug mandagesnė, — pamatę mašiną, bėga šalin nuo gatvės, kad neužvažiuotų ant basų jų kojų”.

Spalio 25 d. Ryte generalinė repeticija, vakare koncertas Teatro de Colon. Salė pilna publikos. Po to priėmimas lietuvių profesorius rezidencijoje. Priėmimo metu atpasakota vieno Budapešto styginio kvarteto nario pasakymas:

Vienas rusas — svajotojas, du rusai — šachmatų partija, trys rusai — revoliucija, keturi rusai — Budapešto styginis kvartetas.

Spalio 26 d. Vakare lietuvių susibūrimas Club Militar puošnioje salėje. Svečių tarpe Orquesta Nacional nuolatinis dirigentas — estas su žmona, draugai, neseniai atvykę iš Chicagos darbo reikalais į Kolumbiją.

Meninė programa beveik ištiesai jo rankose. (Ji tik padainavo pora dainų, kad galėtų įsiai kuo nors pavilgyti išdžiūvusias balso stygas. Aukštumų oras labai džiūvina gerklę).

Solistė Aldona Stempužėnė Bogotos De Colon teatre, Kolumbijoje, dainuoja Dariaus Lapinsko lietuviškąją “Mergaitės dailę”. Simfoniniam orkestrui diriguoja Darius Lapinskas.

Spalio 27 d. Prieš piet penktadienio koncerto programos pakartojimas Teatro Colombia alėje. Koncertas filmuojamas televizijai, bus rodomas ateinantį šeštadienį. Šie vadinami populiarių sekmadienio ryto koncertai yra valdžios finansuojami plačios visuomenės muzikinių lavinimui. Prieš kiekvieną grojamą dalyką trumpas supažinimas su kompozitorium ir jo kūriniu. Puikios susidomėjimas labai didelis.

Belaikdami bilietų eilėje, ji ir lietuvių profesorius taip užsikalbėjo, kad nei nepastebėjo, kai jiems buvo nuvalyti batai. Išties tas tuščias berniuko delnas spoksojo į jų nustebusius veidus ir nei nemanė trauktis. “Reiks mokėti”, pratarė profesorius, “tačiau nenustebkite per daug. Mūsų batų valytojai yra taip igudę, kad žmonėmis užsikimšusiose gatvėse net ir einantiems nuvalo batus”.

Po pietų gerai prasigysvenusi šeima vežė mus į tropikinę gamtą. Tai reikė iš dangaus pastogės — Bogotos kalnų vingiuotais keliais nusileisti į plokščią krašto gilumą, arba debesis pa tvinusį miestą pakeisti į saulėtą lygumą. Pakeliui mus pasitiko nepaprastai įspūdinga gamta. Čia vienas kalnas lyg milžinišku kirviu atkirstas, ten uolų virtinė lyg didžiulių akėčių išaketa, aplinkui palmės, bananų medžiai, kavos krūmai ir suakmenėję kalniečių veidai. Mes leidomės užsigulę ant mašinos stabdžių kalnų tarpeklių pakraščiais žemyn, — juokavome, šnekučia-

vomė, fotografavome. Jiems buvo aišku, kad mes sustosime viename iš prabangiųjų restoranų kalnų papėdėje, nusimaudysime kūno temperatūros baseine ir, pa valgę gerą vakarienę, grįšime atgal į šiltą guolį Bogotoje.

Jie gi kopė į kalną, tempdami paskui save didžiulę našta apkrautą asiluką, — tylūs, nepasakydami mums nei iš kur jie ateina, nei kur jie eina, nei kaip toli nueis.

Spalio 28 d. Ryte dvi ponios vežė mus į druskos katedrą. Gal ir įspūdinga pats faktas, — katedra druskos kasyklų gėlmėse, bet nei stiprus požemio kvapas, nei “neon-lights”, nei turistų gaujos nepadėjo mums atitinkamos nuotaikos susidaryti. Viename kampe amerikietis turistė laisė sienas, kad išitinkintų, jog sieno tikrai yra druskinės, kita išsižiojus, liežuvį iškišus, katedros viduryje bandė gaudyti iš lubų

krekančius lašus, tur būt, dėl tos pačios priežasties, kaip ir pirmoji.

Vakare vakarieniavome pas vieną turtingą lietuvių: Louis XV stiliaus baldai, gryno aukso valgytų irankiai, na ir maisto skanumas, skanumėlis. Visų trijų akys smalsumas kovojo prieš smalsumą: ryti kasinį ar šakutę?

Spalio 29 d. Prieš išskrendant, dar spėjau aplankyti aukso muziejų. Aukšas, — raudonas, geltonas, baltas — šis sunkus metalas indėnų kruopščių rankų transformuotas į plunksnos lengvumo dirbinius. Visa tai buvo ne per seniai muziejuje atvirai išdėstyta. Tik besiruošdami Eucharistiniam kongresui, kolumbiečiai sukišo savo aukšą po stiklu.

Su mažu poros valandų pavėlavimu pakilome Avienos lėktuvu. Aplinkui balta, visur balta. Ar tai debessys? O gal sniegu padengtos Andų kalnų viršūnės?..

Kelionė ilga. Keleivių ne per daug. Išmontavę lėktuvo sėdynes, išsitiesėme kaip lovos. Graži brunetė stewardess užklojo mane, — nusišypsojo. Senorita, what's your name? Nieko neat sakė. Nesuprato?.. O gal neišgirdo?.. Aš tik mintimis tepaklausiau.

(Bus daugiau)

● Vilniuje lapkričio 24 d. Teatro draugijos namuose įvyko Lietuvos scenos veteranų sąskrydis, kurio metu buvo pagerbtas 80 metų susilaukęs muzikas Pijus Adomavičius, b. ilgametis Kauno Valstybės teatro administratorius, aktorius Juozas Laučius, 75 metų suakuties proga, ir Vilniaus Akademinio teatro, ank sčiau dirbusi Kauno Valst. teatro scenoje, aktorė Emilija Grikevičiūtė, pasiekusi 50 amžiaus Vil sės trys suakutėvininkai susilaukė sveikinimų bei linkėjimų, buvo scenos bendradarbių gausiai ap viduryje bandė gaudyti iš lubų

Vienišoji Sadūnaite

(Atkelta iš 3 pusl.)

skaitytąjį tikrai pradžiugina. O tikro žodžio branduolio suradimas ir jo tobulas išnokinimas tam ir tik tokiame vieninteliame eilėraščiui yra gana komplikuo tas reikalas, būtinas ne tik ta lentos, bet dar ir realios nuovokos, kantrybės, darbo ir svarbiausia — tobulo visų kalbos plosnybių žinojimo. Ne vienoje vjetoje šitai gana gera prasme pademonstruoja ir Sadūnaite. Tačiau vis dėlto tai šen tai ten už vieno kito neišlyginto grumstelio - žodžio užkliūvama. Gaila tada dar ir dėl to, kad toks žodis įsibrovėlis ima ir sugadina visą, ne vienu atveju labai gerą eilėraštį. Įmkime pavyzdžių, kad ir eilėraščių “Vasarai baigiantis”.

Kas surišo mane su rugpiučio mėlėne?

Kas pastatė žolę stovėti? Kas išbudino nokstančio vaisiaus jėgą? —

Ach, kas leidė širdin įsikeroti vėlyvąi rožei? Taip plačiai, taip giliai kas leido kvapą ją užsikariauti. Jog nebeliko vietos svirplio dejonei - -

Ne, ne ploniausiam skundui vietos nebepaliko - - -

Zodis įsibrovėlis šiame eilėraštyje yra toji visai čia netinkanti “militarinė” ir proziška sąvoka užsikariauti. Ir tas vienas neišieskotas žodis čia užteršia visą, šiaip jau gana neblogą, užmąymą. Šiuo atveju anas tuščiaividuris, nei spalvos, nei reikiamos nuotaikos, nei prasmės, net nei skambėjimo neturintis žodis visam eilėraščiui yra tikra nelaimė.

Tačiau, nežiūrint vieno kito klystėlėjimo, šiemetinis Danguolės Sadūnaite rinkinys yra džiūgus saulės spindulio švystelėjimas debesuotojoje mūsų kultūrinio gyvenimo padangėje.

MANO TĖVO EGLUTĖ

(Atkelta iš 3 pusl.)

peties eglutė, kuri vis sunkėjo. Pora kartų jis pastovėjo ir žiūrėjo į dangų, kuriame spindėjo milijonai žvaigždučių, lyg jis pats stovėtų po milžiniška egle.

Mums namuose laukiant atrodė, kad tėvas labai ilgai negrįžta. Brolis ir sesuo miegojo ir už poros minučių, kai motina pasakė “kur tas mūsų tėtis”, lauke pasigirdo medin padžių daužymas. Mama pravėrė duris į priemenę ir į vidų tėvas, šakoms kliūnant, pro siauras duris įsuko eglutę, kuri taip kvėpėjo, kad rodos ji būtų buvusi apipurkšta sakais ir šienų.

Tėvas ją pastatė kertėje, pasakydamas: — Kaladę įstatyti rytą iš daržinės atnešiu, ale tai ir pavargau, lyg būtų ko.

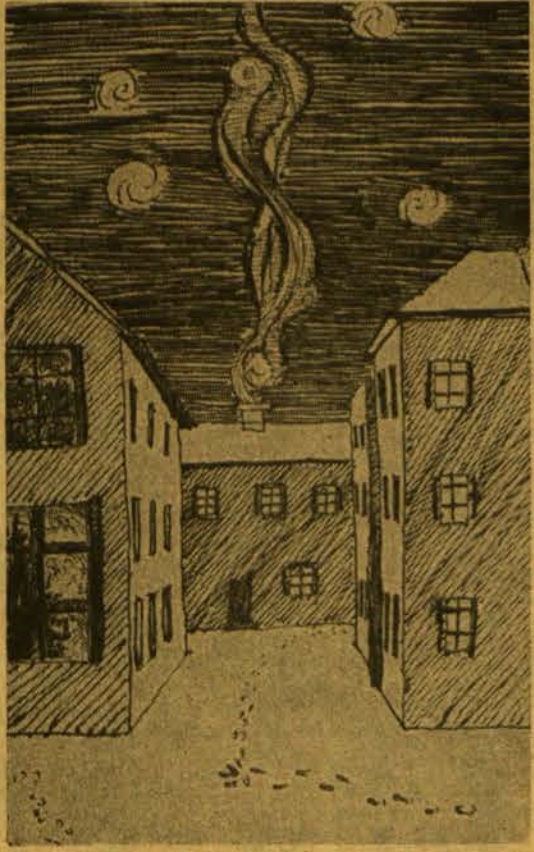
Jo kakta buvo šlapia ir po kepure plaukai ant kaktos sulipę, kiek tai buvo matyti žibalinės lempos šviesoje.

— Tai pavargau, — vėl pakartojo tėvas, greitai numetė prakaitu ir drėgme kvėpiančius drabužius, skubiai atsigulė ir iš lovos girdėjau keletą kartų sakant, — a-a, tai gera lovon atsigulus, a-a, tai gera atsigulus.

Kita rytą aš išsipykęs į klumpeles nubėgau į daržinę ir suradau kaladę su skyle, į kurią mama, aptašius kotą, įstatė eglutę, ir mes visi vaikai, užkabinę paprastų popierielių, džiaugsmingai šaukėm, net ir Viliukas šypsojosi savo išblyškusių veideliu, o ir tėvo, kuris gulėjo tame pačiame kambary, neskustame veide taip pat buvo matyti rami šypseną.

Po pietų pamatėm, kad tėvas pradėjo kalbėti kažkokius be ryšio žodžius, ir visi, ypač mama, labai išsigandom. Mama nuėjo ir pakvietė gydytoją, kurį surado pas mokytojus, bent jai ten ieškoti buvo nurodyta. Doktoras pažūrėjo į pagyrė mamą, kad ligi šiol ji buvo tėvą ir broliuką gerai gydytusi ir išrašė receptą. Mama į didelį bliūdą iš puodo įpylė šilto vandens, ir mes visi žiūrėjom kaip doktoras mazgojo rankas ir jas šluostė į naują lininį rankšluostį. Paskui mama jam ikeitė dešimtį litų, kuriuos jis, net nepažvelgęs, išsidėjo į viršutinę švarko kišenę. Kai tik jis išėjo, aš nubėgau vaistų, bet teturėjau tik pora litų, ir storas vokietis vaistininkas, kuris sakė gerdavo tik iš Vokietijos atvežtą alų, padavė bonkute, paskui ją atgal atsiėmė, po to vėl ištiesė:

— Ja, ja, pasantro lito atiduoti kai tėvis pasveikti. Tėvas sirgo plaučių uždegimu ir Kūčių dieną jis degančiomis akimis žiūrėjo į tris žvakutes, uždegtas ant eglutės.

— Och tai graži eglutė, — sakė tėvas, — tai dega tūkstantis žvaigždučių, net akys bijo, užsimerki ir vis tiek tūkstantis žvaigždučių matyti, tai net baisu — bet vėl jo viedas šviesėjo, jis matė milžinišką eglutę, papuoštą begaliniu skaičiumi degančių žvakelių. Ir tiesa, kad mažose miesteliuose žmonės nemiršta neefektingu gripu, tėvas mirė plaučių uždegimu.

Ejo laikas, okupacijos, bėgimas iš Lietuvos, bet mano motina našlė su trimis vaikais mokėjo vargti, ir mes visi trys vaikai baigėme mokslus. Šiandien, kada brolis Vilius elektronikos inžinierius atvyko iš Californijos, kur visada vasara ir nėra sniegu apkrutusių eglėlių, mano erdyviam bute, lakstant mūsų vaikams, laukėme atvykstant sesers su motina ir smulkmeniškai prisiminėme daugelį praeityje buvusių Kalėdų.

— Žinai, eglė mes mūsų elektronikos bendrovės kieme taip išpuošėme, kad šimtas spalvų mirkčioja kas antra sekundė.

— Taip, technika, — pasakiau galvodamas, kad tikrai ji taip mirksi milijonais šviesų kaip matė mirdamas tėvas. Išėjau į verandą ir žvelgiau nuo priemiesčio į laukų pusę. Danguje degė milijonai žvaigždučių. Ir jos degė ramiai, gal tik kartais labiau sublizgėdamos, visą laiką, kaip ar aną vakarą, kai sirgdamas tėvas nešė mums eglę namo.

VACYS CONSTRUCTION CO.

REZIDENCINIAI, KOMERCINIAI, MEDICINOS IR KITOKI PASTATAI

2457 West 69th Street
Tel. HE 4-7482

Sinclair

RICHMOND SERVICE

Kampas Richmond ir 63rd St.

Asienniu ir vietinių automobilių dalymas Priklauso Chicago Motor Club. Netaimės atveju skambinkiti.

GR 6-3134 arba GR 6-3353
Sav. — Juozas (Joe) Juraitis

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANKUS

Stabdžiai, Sanikabos, Transmisijos, Tune-up ir Motorų Remontas

5759 So. Western Ave.

Kampas 58th Street

Telefonas — PRospect 8-9533

10% — 20% — 30% pigiau mokėsi už apdraudę nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8634 ir GR 6-4339

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Ivairių atstumų.

A. VILIMAS

823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

Kurkite geresnę ateitį

Įsijunkite į CHICAGO TAUPYMO BENROVĖS Taupytųjų Praturtėjimo Planą! Pasirinkti Jums tinkamiausią Mėnesinį Taupytųjų Praturtėjimo planą iš žemiau nurodytos lentelės sudarytos pagal dabar taupymo knygelėse mokamus 4 3/4%. Pradėkite taupyti dabar geresnei savo atečiai.

ŠTAI MĖNESINĖ TAUPYMO LENTELĖ:

MĖNESINĖS SĄTAUPOS		MĖNESINĖ TAUPYTŲJŲ PRATURTĖJIMO LENTELĖ										
	2 YRS.	4 YRS.	6 YRS.	8 YRS.	10 YRS.	12 YRS.	14 YRS.	16 YRS.	18 YRS.	20 YRS.		
\$10.00	\$252.13	\$524.08	\$833.30	\$1,167.46	\$1,534.51	\$1,937.70	\$2,380.57	\$2,867.04	\$3,401.40	\$3,988.36		
20.00	504.26	1,058.16	1,666.59	2,334.91	3,069.02	3,875.39	4,761.14	5,734.08	6,802.80	7,976.72		
30.00	756.39	1,587.25	2,499.89	3,502.37	4,603.53	5,813.09	7,141.71	8,601.12	10,204.20	11,965.08		
40.00	1,008.53	2,116.33	3,333.18	4,669.82	6,138.04	7,750.78	9,522.28	11,468.16	13,605.60	15,953.43		
50.00	1,260.66	2,645.41	4,166.48	5,837.28	7,672.55	9,688.48	11,902.85	14,335.21	17,007.00	19,941.79		
60.00	1,512.79	3,174.49	4,999.78	7,004.73	9,207.06	11,626.17	14,283.42	17,202.25	20,408.40	23,930.15		
70.00	1,764.92	3,703.58	5,833.07	8,172.19	10,741.57	13,563.87	16,663.99	20,069.29	23,809.80	27,918.51		
80.00	2,017.05	4,232.66	6,666.37	9,339.65	12,276.08	15,501.56	19,044.56	22,936.33	27,211.19	31,906.87		
90.00	2,269.18	4,761.74	7,499.66	10,507.10	13,810.59	17,439.26	21,425.13	25,803.37	30,612.59	35,895.23		
100.00	2,521.32	5,290.82	8,332.96	11,674.56	15,345.99	19,376.96	23,805.70	28,670.41	34,013.99	39,883.59		

JOHN PAKEL, President

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575

HOURS:

Pirmad. 12:00 P.M. - 8:00 P.M. Ketvirtad. 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Antradi. 9:00 A.M. - 4:00 P.M. Penktadi. 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Trečiadi. Uždaryta visa d. Šeštadi. 9:00 A.M. - 12:30 P.M.

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- * Vacation Club
- * College Bonus Savings
- * Home Mortgage Loans
- * Home Improvement Loans
- * Christmas Club
- * Insured Family Savings
- * Notary Public Service
- * Free community rooms for your organiz'n meetings
- * Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks. No
- * service charge to members
- * Sell & redeem U.S. Bonds
- * Two large free park'g lots
- * Save-by-Mail Kits
- * Travelers Checks
- * Safe Deposit Boxes

Izidorius Vasyliūno lietuviškos muzikos rečitalis Los Angeles lietuviams

JURGIS GLIAUDA

Lietuviškosios muzikos rečitalis — tokiu titulu buvo pavadintas smuikininko virtuozo Izidorius Vasyliūno pasirodymas losange- liečiams lietuviams, savosios muzikos gerbėjams. Rečitalis buvo gruodžio 7 d. Smuikininkui akom panavo jo sūnus, pianistas Vytenis M. Vasyliūnas. Programoje buvo Račiūno, Banaičio, Gaidelio, Budriūno, Jakubėno, Čiurlionio — Jakubėno ir Dvariono kompozicijos.

Repertuaro ašis buvo tas muzikinis lietuviškumas, kuris savas ir nepakartojamas minimų kompozitorių kūrinuose. Dėmesys ritmui, melodijos linijai, harmonijai yra sodriai įtaikomas mūsų tonacijų, liaudies dainų ir bene nuo K. M. Čiurlionio metų, skirtas mūsų dainuotiniam folklorui. Tai traukia visus lietuvių kompozitorius.

Neišsamią gelmę visiškai savito lietuvių dainų ritmo, jų melodingo natūralumo, jų instinktyvaus sinkopiški (ekspresionizmo ir lyrizmo, traukė, traukia ir trauks (drįstu pranašauti) ne tik ateities lietuvių, bet ir kitataučius kompozitorius, vis labiau pro paguojant, vis labiau atskleidžiant kosmopolitiniame muzikiniame pasaulyje terra incognita — lietuvių harmoniją.

Vienas iš tokių atskleidėjų, propagandistų ir sėkmingų pristatymo meistrų yra tas nepaprastas duetas, kur Tėvas ir Sūnus Vasyliūnai daugeliui kitataučių auditorijų atskleidžia lietuvių instrumentinę muziką.

Čia aptariamas rečitalis savyje sujungė kelių, era ir prigimtinių skirtingų kompozitorių kūrinius. Banaičio „Vandens lėlija“, kurios gilūs ir skausmingi tonai yra priešprieša Gaidelio „Vėpėjai“; epiškoji Račiūno baladė „Iš tėvišės“ kontrastuoja su rūpau ritmo Jakubėno „Melodija“, ir Jakubėno aranžuotas Čiurlionio „Preludus D. Moll“, ir ankstyvojo savo kūrybos periodo Budriūno ne elegiškoji, bet melancholiškoji „Rauda“, ir Gruodžio dvi priešpriešos: „Jūros daina“ ir „A la Chopin“, ir Dvariono kūrinybis bisui, kur toks retas šio repertuaro pizzicato nubraukia dainin gajį dėstymą — visas tai buvo tie patys rūmai, tas pats dainingasis ir polėkiškas pašatas, atremtas į mūsų dainos elementus.

Tas pamatas, toks jėgingas, toks išnašus ir toks įvairiavėdis, kad Gruodžio disonansinė harmonija atskleidžia vienus to pamato elementus, Banaičio impresionistika staiga neria iš dainos paviršiaus į naujojo ritmo atradimus; Gaidelis žaidžia ritmiką, disonansais ir artėjimais į modernizmą.

Tačiau visas tas rečitalio repertuaras iškelia didelį pavojų interpretatoriui. Propagandinis elementas visad vienas iš didžiausių pavojų, kelis kūrinius jungiant į vieną seriją. Tokio darbo imtis ir sėkmingai jį nuveikti tegali tik to kio masto menininkas, koks čia pasirodė Izidorius Vasyliūnas.

Apjungus lietuviškos muzikos titulu rečitalio programą, pavojus slypi tam tikro enciklopedizmo pristatyme. Pavojus graso menininko — atlikėjo individualumui. Su didžiuliu pasitenkinimu reikia tačiau konstatuoti, kad repertuaras anaipol čia reikalo nepagadino.

Tas daugiaautoriškas temų gausumas ir metodų variantai talkino Vasyliūnui demonstruoti savo individualų interpretavimo talentą. Vasyliūnas prieina prie programos su tam tikru epiko rezervuotumu ir tolydžio dažnai ūmai įveda kūrinių į savo nuosavą koloritą, kur viešpatauja neatskiriama dainos elementas — lyrizmas — tas lietuviškas pradas ir pagrindas.

Veikalai Vasyliūno išpildyme yra visa versme romantiniai — baladinių fragmentų, idomūs ir akcentuoti savito ritmo pasažai, individualiai įsavinamos temos, kurias smuikė virtuozas atpašakuoja ir išgyvena. Tos ornamentuotos gaidos, dažnai elegiška ekspresija, romantišnis atspalvis yra gerosios Vasyliūno savybės, kartu neatskiriama dorybė briliantiškai pristatyti lietuvių kompozitorių saviems ir svetimiesiems. Į epinę demonstraciją, kurią lydi bekras jūskumo ir šalto klasiškumo pavojai, įliejamas kraujas, gyvybė ir lyrinis polėkis.

Vytenio M. Vasyliūno akompanimentas buvo santūrus, subtilus palydoje, ir temperamentingas paspažuose, kur akompanimentas išieško temą.

Izidorius Vasyliūnas sukūrė fondą lietuviškai muzikai populiarinti. Išleistas plokštelės, kur Tėvas ir Sūnus įgrojo stambiuosius lietuvių kompozitorių kūrinius. Tai didžiulis darbas, būtinai mūsų garsųjų fondų dėme sis.

A. ABALL ROOFING CO.

Istatyta prieš 49 metus

Dengiamie vieni rūšių stogus. Taisome ir arba dedame naujus kaminius, rūsnius, nutekamuosius vamzdžius. Dėkome iš lauko. Taisome mūrą „tuck pointing“. Pilnai apsidraude. Viskas darbas garantuotas.

LA 1-6047 arba PO 2-8778

Apskaičiavimai nemokamai

Skambinkite bet kuriuo laiku

Vincenzo Catena (italas, 1480 - 1531) Marija su Kūdikiu ir sv. Jonas (Chicago Meno institutas)

GERIAU KOVOJAS GRANDINIS, NEGU MIEGAS GENEROLAS

(Atkelta iš 1 psl.)

kalų. Lietuviškų veiklų mažai, vertimų dar mažiau. Autoriai, kurie rašo, daugiau turėtų rašyti. Apskritai, modernus teatras pergyvena krizę.

Muz. J. Bertulis pasidžiaugė, kad jaunimo teatras ieško naujos krypties. Prieš ypatingesnius pastatymus reikia paruošti publiką, bent pačioje programoje įvedant reikiamus paaiškinimus.

Alg. Dikinis pripažino, kad jaunimas nėra pasiruošęs scenai. Tai gal pirmą juos supažindinti su vaidybos abėcėle, o tik pasakui su jais kurti spektaklį. Reikėtų suorganizuoti jaunimo teatro studiją, o iš karto įkopus scenon sudaryti spektaklį — reikia genijaus.

D. Lapinskas priminė, kad šių dienų jaunimas nekantrus. Jie negalio užimti lituanistine mokykla, tautiniais šokiais. Jie nebūtinai laiko lankyti sistemingų teatro studijų. Teatralais jie nesiruošia būti, bet į sceną įeiti jie mielai nori.

Ant. Gulbinskas džiaugėsi „Keturų keliauninkų“ pastatymu. Lietuviško nusmūko epochoje — tas Clevelando vaikų pasirodymas labai džiuginantis.

St. Pilka suminėjo, kad teatrinio atžvilgiu tas spektaklis nėra aukštesnė, bet pedagoginiu atžvilgiu jis gali būti vertingas.

Yra modernus teatras. Ir Amerika kuria didelį teatrą. Suflerio būdelė jau panaikinta. Statoma su entuziazmu, įtraukiant

KERTINĖ PARAŠTĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

vo siųstąjį Sūnų — Jėzų Kristų. Jo visas gyvenimas, jo atlikti darbai ir jo atskleistas mokslas yra Dievo valios realizavimas naujai kuriamoji krikščionių Bažnyčioje. Tai yra Apreiškimo pilnatvė, kuri pavesta saugoti aukščiausiam Bažnyčios autoritetui. Tik de ja, ne visas per Kristų duotas Apreiškimas yra žinomas. Yra tuščių tarpų. Jūs reikia atminti. Tai ir yra teologų uždavinys.

Išlikusiame žodiniame Apreiškime yra išsireiškimų, pritaikintų Kristaus laikų žmonių supratimui ir kalbai. Daug kas iš jų mums nėra pilnai suvokiama. Jūs pritaikinti mūsų laikų žmonių supratimui ir mūsų laikų aplinkai yra teologų uždavinys.

Iš pirmųjų krikščionių religinės praktikos daug kas yra pakeista ir amžių slinktyje užmiršta. Reikia iš archeologinių davinų, iš etnografinių ir istorinių studijų atstatyti pakaitas ir atkurti užmirštą religinės praktikos momentus. Tai yra teologų uždavinys.

Kaip buvo minėta, tiek Kristaus gyvenimas ir mokslas, tiek pirmųjų krikščionių religinis bei moralinis gyvenimas Naujajame Testamente ir Tradicijoje yra fragmentinio pobūdžio. Jį reikia visumoj atstatyti ir sisteminti. Tai yra teologų uždavinys.

Istatymas yra duotas žmogui, o ne žmogus įstatymui, kaip iš Kristaus pareiškimo aiškėja: „Ar dera subatoje gydyti?.. tai jis ėmė jį gydyti ir paleido. O atsiliepdamas į juos jis tarė: Jei kieno jūsų asilas ar jautis įkrenta į šulinį, ar ne tuojau subatos dieną jį ištraukiate?“ (Luk. 14, 3-5). Keičiantis gyvenimo sąlygoms, ypač ekonominėms, reikia atitinkamai keisti kai kurias įstatymų normas ir jas pritaikinti gyvenamo laikotarpio kultūrinei aplinkai. Kas tuos dalykus išstudijuos ir dėsningai pateiks Bažnyčios autoritetui paskelbti

ir publika. Lietuviams gal tiktų Anhuilo, Brechto veikalai. Visur pasaulio modernus teatras eina, bet ne visur tuo pačiu keliu. Apie teatro meną galima daug kalbėti, bet receptas vienas — reikia dirbti.

Kazys Bradūnas apgailestavo, kad teatro festivaly neparodė pagarbos lietuviškam žodžiui, nei aktoriams, nei režisieriams, nei autoriams. Kai kurie scenoje kalbėjo, kaip dvi bulves užsikibę už žandų. Vietomis autorius veikalą įterpia frazes, kurios būtų pateisinamos „Aušros“ laikais, kaip pvz. „nešu sargybą“, „nešu atsakomybę“. Sekančiuose festivaluose ir spektakliuose reikia neleisti to lietuviško žodžio niekinimo. Džiugu, kad Chicago's jaunimas puikiai lietuviškai tarė. O kiti tarpais kalbėjo, kaip „kryžiuočiai ir gudai“. Lietuvišką žodį ant scenos reikia užnešti kaip šventą daiktą ant altoriaus.

D. Lapinskas: Kas nemoka vairuoti, nesodink už automobilio vairo; kas nemoka lietuvių kalbos, nevesk į mūsų sceną.

Kun. V. Bagdanavičius džiaugėsi naujais sąjūdžiais, bet ta naujųjų technika, šviesų efektai ima ir nusibosti. Sąjūdis, kuris atsakė senos dramos koncepcijos arba turės ką nors naujo rast arba žūt. Kairys — bravo vyras, suorganizavęs festivalį. Tas paliks pėdsaką mūsų teatro gyvenime. Pats Lapinskas — mums paslaptis: ar jis režisierius, ar dramaturgas, ar operos organizatorius. Jis turi visko, bet jis per daug muzikas, kad būtų dramos režisierius.

D. Lapinskas: kiekvienas laikotarpis turėjo savas apraiškas. Žmogus į teatrą ateina, siekdamas nustebimo. Kuo jį gali nustebinti? Kas svarbiau scenoje: ar žodis, ar garas, ar dekoracijos, ar kostiumai? Galima nesuvokti teksto, bet turi būti padarytas siekimas įspūdį.

A. Eivienė iškėlė klausimą, kodėl, sudarant vertinimo komisiją, į ją nebuvo pakviestas nei vienas aktorius. Gyrė simbolinę pusę premijuotojo veikalo „Šviesa, kuri užsidegė“.

Al. Baronas atskleidė komisijos turėtą mastą: veikalai buvo vertinami pagal tai, ką to veikalo pastatymas įnešė į lietuvišką visuomenę. Teatras ypač jaunimui didelis lietuviškumo ugdymo veiksnys.

An. Ka r y s dėl savo pareiškų minčių „Varpo“ suvažiavime pareiškė, kad ten nebuvo jo „Mein Kampf“ paskelbimas. „Mano Mein Kampf“ yra „darbas“.

Į festivalį buvo visi kviešti. Vieni neatvažiavo, kiti ir į kvietimą neatsakė. Buvo tik klausimas: ar daryti tokį festivalį, ar iš viso nedaryti. Kadangi tai buvo

P. C.

MOVING

J. NAUJOKAITIS

Apdraustas perkraustymas

Ilgų metų patyrimas

WA 5-9209 Chicago, Illinois

DEKORAVIMAS

IS VIDAUS IR IS LAUKO

Kūlmiai ir apmušti baldai valomi.

Kreiptis į:

J. RUDIS — Tel. CLiffside 4-1050

PASINAUDOK DABAR AUKŠTESNIAIS DIVIDENDAIS

4.75 %

PER ANNUM

ON REGULAR

CURRENT RATE

5.25 %

PER ANNUM

ON INVESTMENT

BONUS

\$1.000 MIN

DAUGIAU KAIP PUSĖ SIMTMEČIO PATARNAVIMŲ VISAD MOKĖJIME DIVIDENDUS

VISAD ISMOKEJOM TAUPYTOJAMS PAGAL PAREIKALAVIMĄ

AUKŠCIAUSI REZERVAI SANTAUPOMS

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632

LA 3-8248

vo kovos metai, buvo ryžtasi festivalį daryti ir priimti visi, kurie atvažiavo. Mūsų padėty geriau turėti kovojantį grandinį, negu miegantį generolą.

Buvo norėta pastatyti „Penkis

NAUJI METAI - LIETUVIŲ SVIETIMO IR ŠEIMOS METAI

Baigiasi Jubiliejiniai Laisvės Kovos Metai. Esame juos atžymėję įvairiais kultūriniais, politiniais ir visuomeniniais įvykiais, kurie kaskart vis ryškiau iškelia vieningos tauti nės minties bei pastangų reikšmę ir būtinybę bendruomeninės idėjos plėtojime ir išlaikyme. Nežinome kiek mūsų visų bendros pastangos priartins mus prie tautos laisvės, tačiau turime būti patenkinti gražiaia bendro darbo vaisiais.

Pirmasis lietuvių bendruomenės uždavinys yra lietuviybės išlaikymas šioje svietimoje šalyje. Visiškai tad natūralu, kad ateinančieji 1969 metai, PLB yra atžymimi Lietuvių Sviavimo ir Šeimos Metais.

Jei 1968 Laisvės Kovos Metai buvo visų bendrų pastangų ir darbo metai, tai 1969 metai turėtų būti lituanistinės mokyklos mokytojo pasilaikymo ir kiekvienos lietuviškos šeimos kieto ryžto ir pastangų vaisius.

Tačiau ir lietuviškos šeimos bei lituanistinės mokyklos ugdymas, puoselėjimas bei stiprinimas turi būti mūsų visų pastangų rūpesčio ir darbo vaisius.

Baigdami Jubiliejinus Kovos Metus ir pradėdami naują laikotarpį tautinio auklėjimo bei lietuviškos šeimos stiprinimo ženklu, neturime pamiršti bendrų pastangų svarbos. JAV LB Centro valdyba yra tikra susilaikanti vieningos paramos ir ryžtingų pastangų iš lietuviškosios visuomenės ir ateinančiais 1969 Lietuvių Sviavimo ir Šeimos Metais.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CENTRO VALDYBA

Bronius Nainys, kun. Jonas Borevičius, S.J., Valdas Adamkus, Stasys Džugas, Kostas Dočkus, Anatolijus Kairys, Jonas Kavaliūnas, Petras Petrusaitis, Antanas Šantaras, Dalia Tallat-Kelpšaitė ir Povilas Žumbakis.

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET

Telef. — CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS

RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS

SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

LIEUVIAI TEVAI, BRANGINKIT SIĄ GIMNAZIJĄ,

KOL JI YRA JOS ATETIS Jūsų RANKOSE.

KENNEBUNKPORTE, MAINE,

SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISEM.

Išsinamas pilnas ir kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas. Jei c alai dėstoma lietuvių kalba. Savaitėje pamokų tiek pat, kiek angų kalbos. Duodami kreditai.

Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjamos sportai, duodama lietuviška gyvenimo pasaulėvaizgia. Mokiniams šviesti kviečiami liet. rašytojai, muzikai, solistai, dainininkai.

Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Pati gimnazija padeda mokiniams įstoti į kolegijas.

Mokiniai gyvena bendrabuty.

Atlyginimas visiems prieinamas.

Atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį.

Anksti registruokite mokinius 1969-1970 m.

Primami berniukai baigę 8 skyrius.

Informacijos ir registracijos reikalais rašykite:

Rev. Rector

St. Anthony High School

Kennebunkport, Maine 04046

Brolių Sharkų Restoranai Ir Cocktail Lounges — SHARKO'S WEST, 6301 W. 63rd Street

Telef. — LUdlow 6-3636

SHARKO'S EAST, 7840 S. Western Ave.

Telef. — PROspect 6-6644

Vidaus vaizdas modernaus ir ištaigingo baro, SHARKO'S WEST. Abiejuose restoranuose puikios vėdinamos salės tinkamos vestuvėms ir kitokiems rengimams. Skanus valgis, vietos ir užsienio gėrimai.

Savininkai Jurgis ir Geraldas Sarkos

KALĖDŲ ŠVENTĖS

DŽIUGINA VISUS!

Tas džiaugsmas bus žymiai didesnis ir pilnesnis, kai turėsite lietuviško skonio kepyklos gaminį. Čia į pagalbą ateina BRIGHTON BAKERY. Sav. ANTONAS MACKEVICIUS, kuris perėmė iš savo tėvo Felikso Mackevičiaus netik kepyklą, bet ir visą kepimo meną taip mėgiamą BRIGHTON BAKERY kepinį. Jisai kaip ir jo tėvas teikia pagalbą šeiminiškėms visokių iškilnių progomis, bet svarbiausiai KALĖDŲ ŠVENČIŲ proga.

Feliksas Mackevičius savo gaminiais pasižymėjo Kaune Nepriklausomoje Lietuvoje ir keliolika metų Chicagoje. O dabar visą savo sugebėjimą perdavė savo sūnui ANTONUI MACKEVICIUI.

Artėjančioms Kalėdų Švenčioms pasiruošę gerai, bet prašo ir šeiminių bendradarbiavimo — paduoti užsakymus kiek galima anksčiau, kad galėtų visokiems gaminiais aprūpinti visus ir tinkamu laiku.

Be visiems jau gerai žinomų savo puikiu skoniu tortų, medauninkų, marciponų, lietuviškų baravykų, šliūžių ir kitokių gaminių, taip pat ir pagarsėjusį puikiu skoniu RAGUOLĮ (Baumkucheng). Visi gaminiai bus pritaikinti Kalėdų šventėms ne tik skoniu, bet ir atitinkamai papuošimai.

Savo užsakymus perduokite telefonu Virginia 7-1250 TUOJAU PAT ir galėsite ramiai laukti šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų.

BRIGHTON BAKERY

2457 W. 46th Place, Chicago, Ill. 60632

NAUJI LEIDINIAI

• **AKIRACIAI, 1968 m. lapkričio mėn.** Nr. 4. Atviro žodžio mėnraštis. Išėina dešimt kartų metuose. Leidžia Kryptis—Viewpoint Press, Inc., 6821 S. Maplewood Ave., Chicago Ill., 60629. Metinė premumerata \$5.00. Šio numerio redakcija: D. Bielskus, K. Drunga, R. Mieželis, dr. T. Remeikis, dr. Z. Rekašius, dr. R. Šliažas.

Naujo numerio visuomeniniuose bei politiniuose sektoriuose rašantiems dar vis nepritrūksta pako, daugelį liepsnojančių labiau kritiška, mažiau konstruktyviai kryptimi. Mūsų čia dėmesys skirtas daugiau kultūrinėms leidinio temoms, kurių naujos "Akiraciuose" taipgi netrūksta.

Kalbėdamas apie akademinių pobūdžio ir akademinių lygio laisvojo pasaulio lietuvių institucijas, organizacijas bei draugijas, L. Dambriūnas siūlo, imdamas pavyzdžių čekus, įsteigti Pasaulio lietuvių mokslo bei meno draugiją, kuri, anot jo, galėtų apimti ir grynai mokslininkus bei menininkus, ir šiaip akademinių išsilavinimo asmenis — mokslo bei meno mėgėjus. L. Dambriūnas, apie tai rašydamas, prieina tokios išvados: "Šitaip persiformavus, išsprendę galbūt ir kultūros kongresų problema ir Lietuvos žurnalo leidimas. Mokslo bei meno draugijos kongresai galėtų būti ruošiami kas dveji ar treji metai, ir jie būtų vaisingesni, nei ligšioliniai kultūros kongresai. Tokie draugija galėtų perimti ir Lietuvos žurnalo leidimą, padarydama jį savo organu anglų kalba. Tada išsprendę gal ir žurnalo finansinės bėdos".

Straipsnyje "Kantatų sezonas" Balys Chomskis, turėdamas min tyje scenose atliktus D. Lapinsko, J. Gaidelio, V. Jakubėno, Br. Budriūno ir Bruno Markaičio kūrinius, sako, kad "šis sezonas yra lietuvių muzikos suklestėjimo metai". Dalykiškame ir konkrečiame rašte čia labiau atkreipiamas dėmesys į D. Lapinsko "Maro" pastatymą ir į J. Gaidelio "Kovotojų" atlikimą Chicagoje, tuo pačiu replikuojant Vlado Jakubėno dėl šio pastatymo nuomonę, pareiktai "Aiduose".

Recenzuojama premijuotoji J. Švaisto knyga "Dangus debesyse" (T. Guopis), su dideliu rūpesčiu keliama akademinių lituanistinių studijų ir lituanistų prieauglio klausimas (K. Drunga) ir metamas daugiau apžvalginio pobūdžio žvilgsnis į vieną ar kitą kultūrinį sektorių tėvynėje.

Siek tiek norėtume stabtelėti ties skyriumi "Atvirai kalbant", kuriame šį kartą Algirdas T. Antanaitis reiškia savo nuomonę apie neseniai Chicagoje įvykius du mūsų grožinės literatūros rečitalius.

Dėl ketveriukės (Br. Brazdžio, P. Andriūšio, St. Santvaro ir Ant. Gustaičio) nieko čia negalima pasakyti, nes šia "Akiracijų" recenzija rašantis, būdamas tuo laiku atostogose ir ne Chicagoje, pats nėra jų rečitalio klausėjas. Tačiau dėl Jono Aisčio rečitalio vertinimo reikia atsiliepti, nes toks vertinimas yra jau ne kasdien pasitaikantis reiškinys mūsų kultūriniam gyvenime.

Aplamai Alg. T. Antanaitis Jono Aisčio rečitalį Chicagoje vertina neigiamai. Tačiau lyg ir abejodamas, kad savo autoritetu vargu galis įtikinti skaitytoją, dengiasi dar Lituanistikos instituto direktoriaus Domo Veličkos nuomone, atseit, žiūrėkite — net literatūros lektorius panašiai galvoja kaip aš. Savąjį straipsnį tad A. Antanaitis šitaip ir pradeda:

"Aha! — patraukė už rankovės Pedagoginio Lituanistikos Instituto direktorius Domas Velička iš Jono Aisčio poezijos rečitalio besiskistant. — Iki šiol jūs laikraštiniškai vis kabinėjote prie paskaitininkų — visuomenininkų, kad jie perligai plepa, kad vis tą patį kartoja, kad jie

nuobodūs, banalūs ir panašiai. Dabar galėsit ir poetus prigriebti".

Šitai paskaičius, stebiesi tik vienu: kaip Institutui per tiek metų dar nepritrūksta studentų, kaip mūsų jaunimas dar turi kantrybės mokytis tos lietuvių literatūros, kurios kurso vieną iš gyvųjų klasikų pats Instituto literatūros lektorius, jeigu tik jo mintį Antanaitis tiksliai paskelbė, išvadiną plepiu, nuobodžiu, banaliu.

Pats Antanaitis toliau nepatenkintas, kad Aistis skaitė eilėraščių per daug, kad skaitė graudžių balsu, kad skaitomi eilėraščiai buvo klausytojų jau žinomi, kad kažkur nebūvo skonio ir saiko.

Pirmiausia Antanaitis turėjo žinoti, kur jis eina, kad eina į normaliai pora valandų užsitęsiantį gyvojo rašytojo rečitalį, kad tokiam rečitalyje nereikia tikėtis spektaklio, kur būtų parodytas gladiatorių balsas ir klouniškas linksmumas, kad asmeniškio rečitalio atveju mūsų poezijos klasikui jau neprivalu publika stebinti niekur dar negirdėtais vis naujais eilėraščiais. Publikai šalia turinio ir interpretacijos buvo nemažiau svarbu tiesioginis ir aktyvus kontaktas su pačiu rašytoju, nereikalaujant iš jo, kaip iš kokio aktorius, būti scenoje kitokių negu esančių.

Tiesa, savo rašte manevruodamas, Antanaitis dargi sušunka ir klausia: "Kas gi iš mūsų nemėgsta J. Aisčio poezijos? Kuris gi nevertina jo atsiėkimų literatūroje?" Tačiau pagarba literatūrai šiuo atveju vargiai patikima, šaipantis iš kono fiziinių autorius bruožų. Ir tai nieko naujo, nesgi ir Mozartas, jam gyvam esant, buvo pravardžiuojamas tuo pačiu pagrindu.

Dar Antanaičiui užsiminus apie saiko neturėjimą, galėtume pridurti, kad saikui "nusižengė" tik publika, ir tai pačia gerąja prasme, nes jos rečitalin atėjo daugiau negu buvo tikėtasi. autorių ji labai šiltai sutiko, atidžiai jo klausėsi, ir porečitalinių tarpusavio pokalbių daugumoj teigiamai viską vertino, kas akivaizdžiai parodė didelį mūsų publikos subrendimą. Ir jeigu apie Alg. T. Antanaitį tik ką išėjusioje knygoje "Lietuvių literatūra svetur. 1945-67" rašoma, kad "jis knygų recenzijomis ir literatūrinėmis problemų kėlimu spaudoje žymiai prisidėjo prie rimto čionykščio skaitytojo literatūrinio formavimo", tai šio rečitalio atveju skaitytojai — klausytojai tuo literatūrinio susiformavimo pasirodė Antanaičiui pralaukę.

• **FIVE POSTS IN A MARKET PLACE** by Algirdas Lands Books, Inc. 84-39 90th St., Woodbergis. Published by Manyland haven, N.Y. 11412.

Tai ne kartą lietuvių, amerikiečių ir kanadiečių scenose statytoji Algirdo Landsbergio dramos "Penki stulpai turkaus aikštėje" angliškoji versija, dabar Manyland Books leidyklos išleista atskira knyga. Kaip žinome, veikale vaizduojamas tragiskasis

Lietuvos partizanų likimas, kuris talentingo mūsų dramaturgo puslapiuose virsta dar ir bendražmogiška tragedija. Knygai įvadą parašė amerikietis rašytojas Robert Payne. Leidinys įristas į drobės viršelius, applanke Pauliaus Jurkaus piešinys ir Charles Caron nuotraukos. Knyga 80 psl., kainą \$4.00.

• **MOSŲ VYTIS, 1968 metų rugsėjo-spalio mėn.** Nr. 4. Leidžia Akademiniškas skautų sąjūdis. Redaktorius Rimantas Griškėlis, 6651 S. Whipple Ave., Chicago, Ill. 60629. Administratorius Jonas Tamulaitis, 6818 S. Claremont St., Chicago, Ill. 60636.

Naujasis žurnalo numeris yra skirtas akademiniškas skautijos garbės nario rašytojo Vydo giminio šimtmečiui paminėti. Vydo gyvenimo ir jo kūrybos bruožus duoda J. Dainauskas; apie Vydo mintijimą rašo Jonas Kubilius; atsiminimų pažeria E. Simonaitis ir Ig. Končius; Vydo kontaktus su jaunimu ir skautais peržvelgia Bronius Kviklys. Leidinio puslapių išpuošti idiomomis ir retomis Vydo gyvenimo nuotraukomis.

• **MITTEILUNGEN AUS BALTISCHEM LEBEN.** Nr. 3 (63). September 1968, 13 Jhr-gang. Baltų draugijos Vokietijoje leidžiamas žurnalo pobūdžio biuletenis. Prenumerata DM 10. Adresas: Adam Gruenbaum, 8

Muenchen 15, Lessingstr. 5. W. Germany. Lietuviškosios medžiagos sektoriuje šį kartą randame vokiečių kalbon išvestą Antano Jasmanto apybraižą "Kaip jie su gavo Mesiją", paimtą iš š. m. "Aidu" ketvirtinio numerio; minima ministerio S. Lozoraičio 70 metų sukaktis; duodama plati lietuvių kultūrinės veiklos kronika.

• **THE BALTIC REVIEW,** August, 1968. Nr. 35. Anglų kalba tris kartus metuose išleidžiamas leidinys. Redakcinė kolegija: Leonhard Vahter, Alfreds Berzins, Bronius Nemickas, Ilmar Raamot. Adresas: 29 West 57th Str., New York, N.Y. 10019. Šiame numeryje: Vaclovas Sidzikauskas, "Fiftieth Anniversary of the Baltic States"; Aleksander Kutt "Reflections on Baltic Economies Under Soviet Management"; Arnolds Spekke "The Baltic Case in the Light of History"; Leonhard Vahter "Estonia — Success Story of Freedom"; I. Vizulis "The Diplomacy of the Allied Powers Toward the Baltic States (1942-1945)". Naujų knygų skyriuje recenzuojama Algirdo Landsbergio "Penki stulpai turkaus aikštėje", išleisti dabar anglų kalba Manyland Books leidyklos.

• **Vincas Jonikas LYDEJAU VIESNIA VETROJE.** Eilių rinktinė. Autoriaus leidinys, spaus-

dintas Nidos spaustuveje, Londone. Tai stambus, net 168 psl. eilėraščių pluoštas. Kaip pats autorius knygos pastabose pasisako, "šioji knyga yra sudėta iš trijų mano anksčiau išleistų skuboto darbo rinkinių ir dar nepašausintos eilėraščių". Knygoje randame šiuos skyrius: Aukuro laiptai, Paliktos pėdos, Užgesę židiniai, Tylios tolumos ir Pergalės būgnai. Tai vis tradicinio eilėraščio, daugiausia ketureilėlių posmai, išpinti gimtosios žemės meile, jos ilgesiu ir nepasidavimo ryžtu, kur tarp įvairių negandų apstu ir šviesiai optimistinės nuotaikos.

• **WAGNER & SONS**
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters —
NAUJOJOS — PARDUODA — TALSO
Virš 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

• **ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY**
Manufacturers
Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

• **SIUVIMO Mašinos**
* ELNA
* BERNINA
* NECCHI
* VIKING
* PFAFF
* SINGER
Švelniarūškos, vokiškos, italiskos, japoniškos ir kitų firmų.
Taisome, parduodame ir nuomojame priemonėmis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skonį kabinėtus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose.
B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **VALOME KILIMUS IR BALDUS**
Plauname ir vaskuojame visų rūšių grindis.
J. BUENYS — Tel. RE 7-5168

• **DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.**
Valome, ištepame, suderiname, pakeičiame (hoses) — žarnas.

• **PARDUODAME IR TAISOME VISŲ GAMYBŲ DULKIŲ SIURBLIUS IR TURIME DALIS, MAŠELIUS IR VISUS PRIJUNGIMUS (DALIS) VISŲ GAMYBŲ SIURBLIAMS —**
Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bel kitų.

• **B. & B. DISTRIBUTING CO.**
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

• **APSIMOKA SKELBTIS DRAUGAS**
nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. G' skelbimų kai...

• **Remkit tuos biznierių, kurie skelbiai dienraštyje "Drauge".**

• **Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.**

• **LIETUVIŲ STAIGA**
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2316 W. Roosevelt Road Tel. SEley 3-4711
Atdara pirmad ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **MOVING**
Perkrausto baldus ir artli ir toli.
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

• **SIUNTINIAI I LIETUVĄ**
COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV
2608 69th St. Tel. WA 5-2787
2301 69th St. Tel. WA 5-2737
1333 So. Halsted St. Tel. 254-3320

• **LIETUVIŲ bendrovė** turinti teise siuntinius siųsti savo vardu iš Chicago, Iovail į Lietuvą. Didelės pasirinkimas įvairių medžiagų, ital lietpalčių ir kitų prekių. Pirmamui dolieriniam dovanų už sąkymai.
E. ir V. Zukauskai

• **MARQUETTE PHOTO SUPPLY**
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atideant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas Atdara pirmad ir ketvirtad vakarais iki 9 val.

• **3314 West 63rd Street**
Chicago, Illinois 60629
Telef. PROspect 6-9998

• **Remkit tuos biznierių, kurie skelbiai dienraštyje "Drauge".**

• **Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.**

• **LIETUVIŲ STAIGA**
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2316 W. Roosevelt Road Tel. SEley 3-4711
Atdara pirmad ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 3/4
Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

• **PLANINGAS TAUPYMAS**
4 3/4
Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

• **MUTUAL Federal SAVINGS**
2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
PETRAS KAZANAUSKAS, President

• **MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!**
5% Mokamas už vieny metų taupymo laktus nuo išdavimo datos (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)
5 1/4% Mokamas už vieny metų taupymo laktus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

• **DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITES**
MUTUAL Federal SAVINGS
2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
PETRAS KAZANAUSKAS, President

• **DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITES**
MUTUAL Federal SAVINGS
2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
PETRAS KAZANAUSKAS, President

Kultūrinė Kronika

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. gruodžio mėn. 21 d. 7

● **Garsėjanti lietuvaltė** — solistė Zilytė. Solistės Teresa Zylis — Gara (Teresės Zilytės) atlikimas Elvyros vaidmuo Mozarto "Don Giovanni" operoje susilaukė išskirtinio dėmesio Amerikos spaudoje. Lapkričio mėnesį ji dainavo San Francisco operoje, gi gruodžio 17 d. debiutavo Metropolitan operoje, New Yorke.

Sol. Teresa Zylis — Gara gimė Lietuvoje. Pokario metais su šeima persikėlė į Lenkiją ir čia baigė muzikos studijas. Prieš penketą metų atvykusi į Vakarų Europą, dainavo Dortmund, Dueseldorfo, Romos, Paryžiaus, Londono, Mexico City operose. Šių metų rudenį su dideliu pasisekimu dainavo Herbert von Karajan vadovaujame "Don Giovanni" pastatyme, Salzburgo festivalyje. "Saturday Review" žurnalo lapkričio 30 d. numeryje geriausių 1968 m. plokštelių sąrašą yra atžymėtas sol. Teresa Zylis — Gara "Das klagende Lied" įdainavimas.

Komp. Darius Lapinskas ir Margučio vedėjas Petras Petrutis aplankė solistę San Francisco mieste ir susitarė dėl koncerto.

Ją išgarsinę ateinančių rudenį Chicago Auditorium teatre.

Sausio 4 d. "Don Giovanni" spektaklis iš Metropolitan operos bus transliuojamas radio bangomis. Amerikos lietuviai kviečiami pasiklausyti sol. Teresa Zylis — Gara dainavimo.

● **Reginos Jautokaitės praėjusių šeštadienio "Draugo" patalpose**, Chicagoje, atidaryta tapybos paroda lankoma savaitės darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 4 val.

30 min. popiet, šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val. Paroda tęsis iki 1969 m. sausio mėn. 18 d. Erdviose "Draugo" redakcijos ir administracijos fojė patalpose išstatyta 24 dailininkės darbai. Spalvingų abstraktų temų ir nuotainių įvardintos: Protėvių kūryba, Svajonės, Vidurvasaris, Prošvaisčių debesy, Saulės nusileidimas, Dangaus žiburiai, Pavasaris eina, Rudens daina ir kt. Paroda ir "Draugą" įvairiais reikalais lankantiems yra puiki proga išgauti vieną kitą šios talentingos mūsų dailininkės darbą ne tik sau, bet ir kaip šventinę dovaną savo artimiesiems.

● **Jinos Leskienės 25-ajame** tapybos darbai šiandien ir rytoj dar galimi pamatyti Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Rytoj (gruodžio 22 d.) paroda uždaryma. Dailininkės parodoje išstatyti darbai kiek skiriasi iš įprastinės Chicago mokyklos, todėl žiūrovui šia prasme ne vienas jų yra maži naujiena. Nors šiaip pat dailininkė, kaip atrodo, šimtaprocentinio savo veido dar ir nesišukubina surasti. Todėl parodoje regimas gana platus temų ir kryptų įvairumas, kuris tačiau neklūdo visur pajusti gana įgudusią ranką ir spalvų jautrią akį.

● **Išleidžiamos 2 reikšmingos** studijos. Pedagoginio Lituaniškos instituto absolventų vakare, kuris įvyksta Jaunimo centre, Chicagoje, gruodžio 28 d. ir kuriame bus incenzuotas Dionizo Poškos "Mužiškas" (režisuoją St. Pilka), bus visuomenei pateikti ir du nauji Pedagoginio Lituaniškos instituto leidiniai. prof. dr. Prano Skardžiaus veikalas apie lietuvių kalbos intonacijos raidą "Lietuvių kalbos kitiavimas" ir kitų literatūrinės kritikos knyga "Socialistinis realizmas".

● **O. V. Mlašaiaus vertimų** knyga. André Silvalre leidykla (20, rue Domat, Paris 5e) neseniai išleido O. V. Mlašaiaus vertimų rinkinį "Lyriniai šiaurės šėdėrai" (Chefs-d'oeuvre Lyriques du Nord). Leidinys apima

Anglijos — Vokietijos rašytojų: Byron'o, Shelley, Coleridge, D. G. Rossetti, Goethes ir Schiller'io kūrybą ir prancūzų kalbą vertimus.

● **Restauravimo rūpesčiai Vilniuje**. Šiuo metu Lietuvos muziejuje yra keli šimtai tūkstančių eksponatų, kuriuos jau dabar reikia, jei ne restauruoti, tai bent skubiai konservuoti, nes vertingų meno kūrinių tolydžio nyksta. Tarp daugelio restauruotinių kūrinių yra visos M. K. Čiurlionio palikimas, Pažaislio vienuolyno freskos, liaudies meno kūrinių ir t.t.

Tai kalba Pranas Gudynas, Vilniaus Dailės muziejaus direktorius ir tarptautinės muziejų tarybos narys korespondentas.

Restauravimo specialistų da-

Garsėjanti lietuvaltė solistė Teresė Zilytė

bar jau esą 21, bet jie neturi tam darbu tinkamų patalpų. Šalia naujų Parodų Rūmų, Muziejus ir Mėsinų gatvių kampe yra tuo tarpu neužimtas pastatas, kurį Muziejus prašo perduoti restauravimo dirbtuvėms. Sujungus tas patalpas su Parodų Rūmais, būtų galima visai tinkamai tas dirbtuves bei laboratorijas įkurdinti.

— Bet, — rašo Pr. Gudynas, — šiuo metu dideliu tempu tame pastate ruošama atidaryti chemijos ir buities prekių parduotuvė... Taigi prie Parodų Rūmų, kurie patys — meno kūrinys, o kartu yra didelis ir labai lankomas kultūros centras (čia vyksta ne tik dailės parodos, bet ir koncertai), atsidsurs kaimynas — parduotuvė su visa iš jos specifiko išplaukiančia aplinka. Si parduotuvė savo prekes, dėžes, maišus ir visas atliekas, aišku, krautų ir terštų teritoriją, ypač kiemą (kito nėra), priklausanti Parodų Rūmams. Tuo tarpu šioje teritorijoje... 1969 m. balandžio mėnesį muziejus atidaro pirmą respublikoje skulptūros ekspoziciją po atviru dangum. Vadinasi, ši didelė ir graži teritorija bus dar labiau lankoma. Nejaugi greta šio grožio bus sukrauta parduotuvės tara?

P. Gudynas viešai reikalauja skubiai persvarstyti kalbamąjį pastato paskirties klausimą. Bet ar "griežtai planingoj" santvarkoj tai pavyks, neaišku. P. Gudynas straipsnio pradžioje mini kitą panašų atvejį:

— Štai, pavyzdžiui, Gorkio gatvėje (Ties bus. Aušros varu gatvės pradžia. E) esanti skalbimo-

mašinių ir šaldytuvų parduotuvė. Ji nepatogi pirkėjams, o judėjimui, transportui, turizmui — ištisa bėda.

Apie tą parduotuvę jau prieš porą metų, berods, net gana įtakingi asmenys viešai kėlė triksmą ir reikalavo rasti jai kitą vietą. Pasirodo, ji vis dar tebėra, kaip "ištisa bėda"... (E.)

● **Juozas Laucius, žymus Lietuvos aktorius**, dirbęs Kauno ir kurį laiką Šiaulių Valst. teatrose, lapkričio 23 d. paminėjo 75 metų amžiaus sukaktį. Šiuo metu yra pasitraukęs į pensiją ir jau beveik nevyksta. Sukakties proga buvo nufilmuota viena scena iš L. Tolstojaus dramos "Gyvasis lavonas", kur sukaktuvininkui talkininkavo iškilioji Kauno scenos pradininkė Antanina Vainiūnaitė Kubertavičienė.

Su Kauno Valstybinio teatro trupės nariais, atvykusiais jubiliatą pasveikinti, prie J. Laucius vasarnamio Kačerginėje ir prie Nemuno buvo padarytos kino kronikai filminės nuotraukos, ku RIOS E.L.I. d. buvo rodytos per televiziją.

● **Jaunimo teatras pamestinuko** vaidmeny. Su pasididžiavimu trimitais prieš porą metų buvo sutiktas Vilniuje įsisteigęs Jaunimo teatras. Kultūrinę veiklą valdančios partinės ir valdinės įstaigos nedelsė to įvykį įskaityti į savo nuopelnus. Bet Vilniaus Jaunimo teatras ir šian dien tebesiblaško pamestinuko padėty. "Literatūra ir menas" (45) rašo:

"Svetingai kviečia į šventinius spektaklius daugelio teatrų afišos. Tačiau veltui jų tarpe ieškotume plakato su Jaunimo teatro emblema. O jei kuris žiūrovas tokį plakatą ir pastebėtų, kažin ar skubėtų jį anksto nusipirkti bilietą: jis bijotų dar kartą nusivilti. O buvo taip: Jaunimo teatras neseniai paskelbė apie pirmąsias sezono premjeras — "Suklinį Žvėryną" ir "Aš vejuosi vasara". Žiūrovai iš anksto nusipirko maždaug 1500 bilietų ir... nusivilo. Spektakliai neįvyko, teatras gražino pinigus, bet niekas nepaaiškino, kodėl taip atsitiko. Pasirodo, premjeras "sudegino"... ugniagesiai. Patikrinę Profasjungų kultūros rūmų scenos priešgaisrinis įrengimas, jie kategoriškai uždraudė vaidinti. Taip jaunimiečiai ir liko be scenos. O jaunimas — be savo teatro". (E.)

● **Premijuotieji architektai**. Tarp 190 šių metų Sovietų Sąjungos valstybinėmis mokslo ir technikos premijomis apdovanojimų laureatų yra ir keturi vilniečiai: du architektai — Birutė Kasperavičienė ir Bronius Kruminis ir du statybos inžinieriai — Vaclovas Zubrus ir Šmuelis Libeckis. Premija jiems paskirta už Vilniaus Žirmūnų gyvenamojo rajono architektūrą.

● **"Jausmai"** — tokiu pavadinimu susuktas naujas filmas, kuris buvo parodytas "Lietuvos" kino teatre Vilniuje. Jo scenarijų, pagal latvių rašytojo Ego Livo romaną "Velnio dvytniai" parašė rež. V. Zalakevičius. Pastatė jauni režisoriai A. Dausa ir A. Grikevičius, ligi šiol dirbę tik propagandiniuose filmuose. Iš aktorių minimi: R. Paliukaitytė, E. Bajorytė, R. Adomaitis, J. Budraitis, A. Masulis. Premjero metu būvę rodyti ir kiti du

"dokumentiniai" filmai: "Vien-si Maskvoje, Varšuvoje, Bulgarijoje ir kitur."

● **Vladas Vanagas**, 28 metų amžiaus fizikas, ok. Lietuvoje apgynė dizertaciją daktaro laipsniui gauti. Jo tema — atomo branduolio savybių tyrimai grupių teorijos metodų pagalba. Tai vienas iš nedaugelio lietuvių atominių mokslininkų.

● **Jonas Šopanskas**, medicinos mokslų daktaras, profesorius, ir žymus higienistas, gimęs 1910 m. Z. Kalvarijoje, mirė XL26 Kaune. Jis yra parašęs apie 70 mokslinių darbų, paruošęs daug jaunų mokslininkų.

Iš Seinu srities lietuvių kultūrinio gyvenimo

● **Ok. Lietuvoje išleidžiamos** knygos daugiau kaip per 20 metų buvo draudžiamos įvežti į Lenkiją; jų negaudavo ir Seinu — Punsko srities lietuviai. Tačiau pastaruoju metu, pradėjus įleisti į rusų okupuotą Lietuvą knygas iš Lenkijos, pavyko tam tikrą kiekį knygų iš Lietuvos ir Seinu sritį pasiųsti. Jomis aprūpinamos lietuviškos bibliotekos Seinu krašte.

● **Aldona Dvarionaitė**, kompozitoriaus Balio Dvariono dukterė, kaip žymi pianistė garsėja Lenkijoje. Ji gimė 1939 m. Kaune; mokėsi Kauno ir Vilniaus muzikos mokyklose, Maskvos konservatorijoje. Šiuo metu ji gyvena Sopote. Yra koncertavusi

APDRAUDŲ AGENTŪRA
Namų, gyvenamųjų, automobilių, sveikatos, biznio, Patogios išmokėjimo sąlygos.
J. BACEVICIUS
6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

TELEVIZIJOS
Spalvos ir paprastos, radijo, stereo, oro visumai. Pardavimas ir taisymas.
J. MIGLINAS
Krautuvė Marquette Parke
2649 W. 69th Street 776-1486
Namų tel. — PR 6-1063

BANGA
TV, Radio, Stereo, Spalvotom televizijom antenos. Pard. ir taisymas.
2649 W. 63rd St., Tel. 434-0421
Vakaraš skambinti WA 5-3807
P. Rudėnas K. Šimulis

ARTESIAN Restoranas
2432 West 63rd Street, VEL ATIDARYTAS.
Visa nauja ir gražu, kaip viduje taip ir iš lauko.
Kviečiame senus ir naujus draugus atsilankyti.
Telef. — 436-4622 arba 436-4623

KILTY'S RESTORANAS ★ 4545 W. 95th St.
Telefonai GA 4-5800 ir BE 8-5585
Uždarytas laike peritvarkymo-pagražinimo. Yra atdaras tik grupėms, parengimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitoms progoms.
Teiraukitės nuo 11 val. ryto iki 11 val. vakaro.

BALTIC BAKERY
Veikia jau dvi dešimtys metų, o prie jų ir krautuvės. Kepa įvairių rūšių duoną, pyragus, tortus ir kitus kėpsnius ir visų mėgiama lietuviška ragaišį.
I - KEPYKLA IR KRAUTUVĖ:
4627 S. Hermitage Ave., Chicago, Ill. 60609 — Tel. LA 3-1510
Atdara kasdien nuo 7 val. ryto iki 9 val. vak., šeštadienį ir sekmadienį nuo 7 val. ryto iki 7 val. vak.
II - KEPYKLA IR KRAUTUVĖ:
2616 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. 778-7632
Atdara: Pirmadienį 9 val. ryto iki 8 val. vak.; antradienį, trečiadienį, ketvirtadienį 7 val. ryto iki 8 val. vak.; šeštadienį 8 val. ryto iki 6 val. vak., sekmadienį 8 val. ryto iki 2 val. popiet.
Abiejuose kepyklose priimami užsakymai tortams ir kt. kėpsniams. Parduoda visokius kepyklos gaminius, o taip pat mėsos ir pieno produktus.
Juozas Ankus, savininkas

● **Dail. Kazys Švainovskis** reiškiąsi Lenkijos lietuvių kultūriname gyvenime ir dailiai meniškai apipavidalina Lenkijos lietuvių laikraštį "Aušra".
● **Andrzej Markiewicz** Lenkijos liet. "Aušros" laikraščio 13 numeryje paskelbė pluoštą atsiminimų apie dailininką bei muziką M. K. Čiurlionį.
● **Liet. mokyklinių vadovėlių** paruošimas ir leidimas, kad ir su dideliais sunkumais, organizuojamas Lenkijoje, tikslu aprūpinti jų ten veikiančias lietuviškas mokyklas. Iš vadovėlių autorių minimi: M. Kmita, Z. Karpinska, J. Stoskeliūnas, T. Kovzan, B. Liseicka, E. Tumaite, P. Černiauskaitė, Grabauskaitė, J. Karčiauskas, V. Pajaujienė, A. Stoberskienė ir A. Uzdila. b.kv.

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
THREE MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st Street Tel. 476 - 2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

GUZAUSKU BEVERLY HILLS GELINYCIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 West 63rd St., Chicago, Ill.
Telef. PROspect 8-0833 — PROspect 8-0834

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE REpublic 7-8600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741 - 2

PIRKITE DABAR TIESIŲ NUO MR. NELSON SAVININKO SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
LACKAWICZ IR SŪNOS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1218
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 8-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-1138 - 1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003
LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Surkus
7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL. Tel. 636-2320

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western. PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro
SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 12 Iki 5 POPIET.

GARBAGE DRUMS
WITH COVERS AND HANDLES
30 and 50 gal. Free delivery
5622 So. Racine, 434-1113

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semenienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill. 60629
Tel. 925-5988

KALĖDOS PASAULIO TAUTOSE

STEFANIJA STASIENĖ,
CLEVELAND, OHIO

Gruodis pilnas paslapčių, vietnės ir laukimo. Užsina ilgos ir tamsios naktys. Gamta pasi- puošia sidabru, miškai ir pievo baltais pūkais užsikloja, ir mirti- nos tylos prieblandoje viskas už- miega.

Tai išpūdingas prieškalėdinis advento laikotarpis, kuriame mū- sų laudis šalia religinio nusitei- kimo gana stipriai jausdavo ir kosminės jėgos. Kąždėl buvo galvojama, jog su žiema artėja ir įvairūs pavojai. Mūsų tautos- ka šį laikotarpį mini kaip pavojų ir piktų dvasių siautėjimo metą. Neveltui senovės lietuviai taip jaukdavo šviesos ir saulės sugri- žimo.

Kalėdos tėvynėje

Kalėdos, kurias mes atmena- me tėvynėje, buvo mūsų šeimų ir didžioji visų susitarinimo šventė. Šalia pagarbos gimusiui Kūdikė- liui, kuris pradėjo naują gyveni- mą žmonių, mes išgyvename šią šventę, kaip savo sąžinės per- kratymo, barnių išlyginimo bei didžios pagarbos žmogui šventę.

Tai šventė, kuri mums šian- dien sukelia stipriausias asociaci- jas ir gražiausius prisiminimus. Tai ir meilės šventė, kada Kūčių vakara, kiekvienas iš mūsų įžen- gus į gimtąjį namą, prisipildyda- vo širdys džiaugsmu bei židinio ugnies šiluma. Tada, susėdus už stalo, pirmai žvaigždei pasiro- džius, visi buvome broliai ir sese- rys — vienos šeimos nariai, savī- kiai ir samdiniai. Tad, mintimis sugrįžę į anas Kūčias, dar gyvai prisimenam kokių rūpestingumu mūsų mamytės ruošdavosi Kū- čiom ir Kalėdų šventėm. Kokie atrodė mum tada retai ir iškilmin- gi tie dvylikos patiekalų valgiai, kuriuos sudėdavo ant stalo, už- klotu sniego baltumu staltiese, ir kokia jauki ir šventiška nuotaika tuomet viešpatavo namuose.

Šventos plotkelės lauzymas ir linkėjimai visiems sėkmės sudarė Kūčių vakarienės jautriausią įpan- gą, kurios metu ne vieno šeimos nario akys padrėkdavo. Ir taip ne udrumstai iškilmingai ir mal- dinga nuotaika būdavo valgo- mos Kūčios. Po vakarienės iš po staltiesės būdavo traukiami šie- no stagarėliai, pagal kurių ilgį kiekvienas sprendavo savo am- žiaus ilgumą. Po Kūčių sekė, Ber- nelio Mišios, ir Kalėdų švenčių džiaugsmas spindėjo po šaltu ir žvaigždėtu dangum kiekvieno lietuvio širdyje iki pat Trijų Kara- lių.

Šiandien šį šventiška nuotaika tėvynėje virto akmenine tyla, nes mūsų kraštą užgožė tauta, kuri ne tik nesupranta, kas yra Kalė- do, bet ir iš viso nežino, kas mums bei šventai.

Tačiau šį spalvinga Kalėdų ale- goriją, kaip neišvengiamas teši- nys pirmųjų krikščionių, yra vi- sų krikščioniškų tautų su meile ir skirtingom tradicijom išgyve- nama.

Kiekviena tauta šią šventę in- terpretuoja sava, labai žemiškai ir džiugiai. Ir nežinint istorinio fakto ir tikrosios Kūdikėlio gim- mo vietovės, kiekviena tauta jį pasisavino. Jį garbina. Jo gim- mą švenčia. Štai šiaurėje jis gim- sta sniegams krentant, pietuose po palmėmis ir t.t.

Tad bent trumpai išvilgtėrė- kim, kaip šią didžią šventę sutin- ka įvairios pasaulio tautos.

Gyvulių bei paukščių globojimas Norvegijoje

Ypač gražiomis legendomis ir švelniais papročiais šios šventės

perpintos Skandinavų kraštuose. Norvegijoje Kalėdų šventės pasi- deda gruodžio 24 d. 5 val. vakaro, kada sugaudžia visų bažnyčių var- pai. Tai savotiška ir nepaprastai iškilminga nuotaika nuaidi Nor- vegijos fiorduose ir visa gamta, lyg orkestras, nuskamba nuosta- bia simfonija. Kalėdų rytą nor- vegai labai gražiai prisimena gy- vulius ir ypač paukščius. Paukš- čiai lesinami, pastačius lauke ja- vų pėdus, kuriuos jau rudenį tam- tikslui paruošia.

Švedų šventoji Liucija

Švedai jau gruodžio 13 d. skel- bia artėjančias Kalėdas bei Kalė- du sezono pradžią, kada pagal jų legendą pasirodo šv. Liucija bal- tais rūbais ir su eglės vainiku ant galvos papuoštu septyniom žva- kėm. Visa šis laikotarpis perpin- tas gražiausiom legendom, kurių dauguma jų, kaip žinom, yra pa- naudotos rašytojos Selmos Lager- loef savuosius raštus. Visa šve- dų ornamentika padaryta dau- gausia iš šiaudų. Šia ornamentika pasižymi vis Skandinavijos kraštai. Ji nesvetima ir mums. Y- pač išsiviję šiaudiniai eglutės pa- puošalai įgijo nemažą populiaru- mo, ir ši charakteringa mūsų liaudies meno šaka gražiai repre- zentuoją mus svetimtaučių tarpe.

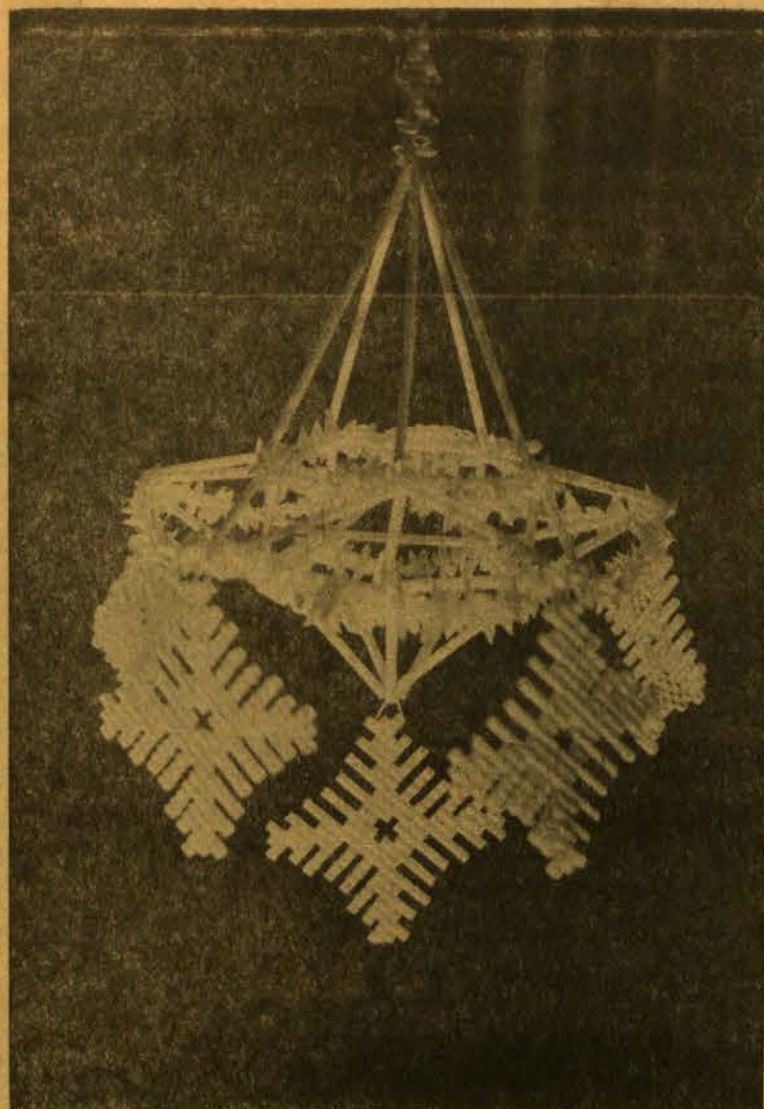
Skandinavų kalėdiniai ornamen- tai ir valgiai

Skandinavai pradeda savo ka- lėdinius ornamentus jau lapkri- čio mėnesį gaminti ir, būtent, paskutinį lapkričio sekmadienį, kurį jie vadina Mažąjom Kalė- dom. Į šį darbą įsijungia paprasta visa šeima. Šalia šiaudinių orna- mentų jie mėgsta ir drožinius, ku- rie turi daugiausia religinio cha- rakterio.

Charakteringi skandinavų ka- lėdiniai valgiai: švedų labai mė- giamas kalėdinis kumpis, kuris kepamas keletą dienų prieš kalė- das. Jis atšaldoma ir papuošia- mas slyvomis bei obuoliais. Da- nai mėgsta Kalėdoms keptą an- tį su kopūstais ir t.t.

Vokiečiai — kalėdinės eglutės pionieriai

Savo kalėdiniais papročiais ga- na artimi skandinavams yra vo- kiečiai, kurie žinomi, kaip kalė- dinės eglutės pionieriai. Be to, jie žinomi ir kaip daugelio kalėdinių giesmių kūrėjai. Jos labai išpopu- liarėjo ir paplito po pasaulį. Vo- kiečių tautoje, kaip ir skandina- vuose, labai paplitusi kalėdinių žaislų ir ornamentų gamyba na-

Paulina Vaitienė ir šiais metais laimėjo šiaudinių konkurse Chica- goj pirmąją vietą. Ir anksčiau premiją laimėjęs jos regimas čia šiaudin- kas buvo panaudotas dail. A. Valeikos kaip modelis amfiteatro salei de- koruoti III tautinių šokių šventėje. Todėl šis šiaudinukas buvo atali- ra ir labai pagarbiai išstatytas šiemet Jaunimo centre surengtoje Zepolo parodoje. Nuo gruodžio 7 d. jis išstatytas visame mame lu Bal- zeko muziejuje.

Kun. A. Kezio nuotr.

muose, kurių dauguma vėliau y- ra naudojama kaip kalėdinės do- vanos.

Kalėdiniai kepiniai vokiečių tautos sudaro irgi gražią dalį šios šventės.

Jų gamybon įjungiami taip pat visa šeima.

Kalėdos palmių šalyse

Iš šiaurės nusikeltant į saulės šios žemės kraštus, palmių pavėsy- me matome Kūdikėlį tamsiaplau- kį ir linksmutį. Kalėdinės nuotai- kos ten irgi džiugaujančios, triuk- šmingos. Tai ypač ryšku Pietų A- merikoje ir gal labiausiai Meksi- koj. Kalėdinis metas ten daugiau primena karnavalą, kur spalvin- gos raketos raizgo mėlyną nakties dangų, o žemėje raudonų poin- setų aplinkoj vyksta džiugavimas ir lėbavimas. Sekant legendą, ši populiarioji gėlė, kuri žinoma ir šiame krašte, yra atsiradusi ste- būklingu būdu. Vargšas berniu- ka Pablo, norėdamas aplankyti gimusio Kristaus prakartėlę vie- noje kaimo bažnytelėje, bet netu- rėdamas krūmo, atnešė jas ir pa- dėjo prie Kūdikėlio kojų. Šios dul- kinos šakalės bematant pražydo gražiausiais raudonais žiedais, ku- riuos ir pavadino poinseta.

Svenčių proga meksikiečiai ir- gi prigamina daug ornamentikos, statulų bei žaislų. Ši liaudies me- no šaka taip gi plačiai Meksikoje išvystyta ir savo gražiais dirbiniais patraukia turistų aki.

Charakteringi Kalėdų valgiai čia yra daugiausia įvairių vaisių mišrainės, ypač garsios Kūčių sa- lotos.

Italija be eglutės

Europos Kalėdų švenčių apei-

gos nesijaučia to didelio triukš- mo bei karnavališkos nuotaikos. Italijoje Kalėdos sutinkamos pa- maldžio ir šventiškoj nuotaikoj. Kalėdų eglutė ten beveik nežino- ma. Iš lentų sukalta trikampis, ant kurio skersinių uždedamos žvakės atstoja italams eglutę. Šis eglutės formos stovas simbolizu- ja savo smagaliu liepsną. Sto- vas yra raudonai dažomas ir ant jo lentynėlių paprastai dedamos žvakės bei religinė statulėlės. Taip pat mėgstamas stovas puoš- ti gelėmis ir alyvos šakelėmis.

Kalėdų senis paprastai čia vaiz- duojamas kaip ragana, kuri ant šluotos joja nuo vieno namo prie kito ir vaikams išdalina dovanas. Mėgstama ir prakartėlė su Kūdi- kėliu.

Graiku vandens pamėgimas

Graikai savo kalėdine tradici- jas labiau riša su vandeniu. Jų ir Kalėdų senelis šv. Basilius atplau- kia jūromis laivu. Ir vaikai per Kalėdas ten paleidžia vandenys- daugybę laivelų. Vietoje eglučių apipinami stulpai žalumynais su šviečiančiais fakalais viršūnėse. Iš kalėdinių valgių žinomi jų ke- piniai, kaip meduoliai su razin- kom ir speciali Naujų Metų duo- na.

Tad visos šių kraštų tradicijo ir jų kalėdiniai papročiai kartu su šiomis tautomis atkeliavo ir į šį kraštą. Čia dalis jų prigijo, da- lis išnyko. Šiame tautų mišiny ki- lo nauja tauta su naujais papro- čiais, kurios kultūra ir papročiai sudaro lyg didelį mozaikinį pa- veikslą, darnią harmoniją. Nors kalėdinė nuotaika šiandien dvel- kia labiau komerciniais šūkiais,

JAPONIŠKOJI GEIŠA

ALDONA MICHELEVIČIENĖ

Vos tik atvykęs į Japoniją tiksliau būtų tą žodžio sąvoką turistai pirmiausia klausia savo apibūdinti "talentingoji" ar "vis pusiškoji" mergina.

Geišų žydėjimo laikotarpis

Japonijoje 18 šimtmečioje pa- įvairinimui teatro vaidinimų bū- davo į sceną išleidžiamos mažos mergytės, šokėjos, apsirengu- sios spalvingais "kimano". Jos išvaizduoja netiksliai; turistų tarpe sklinda apie geišas daugy- bė gandų, gandelų. Tam pagrin- dą iš dalies davė laisvo elgesio japonų moterys, prisidengusios geišų vardu, kurios daugumoje yra pigių restoranų bei barų šo- kėjos, kurias japonai vadina "makura", kas reiškia "pagal- vinę geišą". Tikroji geiša yra kukli, inteligentiška ir kultūrin- ga mergina, kuri paprastai yra gera dainininkė, pulki artistė, žavi šokėja ir įdomi šeimininkė. Pats žodis "geiša" susideda iš dviejų dalių: "gei" — reiškia ta- lentą ir "sha" — yra asmuo. Taigi etimologiškai "geiša" yra talentingas asmuo. Mūsų šiai gal

to svajonė buvo pasidaryti mi-

liko geišų mokyklų. Į tokias mo- kyklas parenkamos talentingos mergaitės nuo 7 m. amž. Daž- niausiai tokomis mokinėmis y- ra buvusių geišų ar šokėjų bei artistų dukros. Tokios mažos mergaitės apgyvendinamos mo- kyklos bendrabutyje, kur jos y- ra mokomos ir auklėjamos bei paruošiamos šiai savotiškai pro- fesijai. Visų jų išlaikymu ir ap- ranga rūpinasi mokyklos vado- vybė. Išlaidos, padarytos ry- šium su mokymu ir auklėjimu, yra užrašomos į, taip vadinā- mas, "skolų knygas". Užaugusi ir virtusi geiša mergina turi tą skolą mokyklai gražinti.

Mokinės, būsimos geišos, yra pratinamos ir verčiamos nepa- prastai daug dirbti: jos moko- muzikos, turi lankyti dainavi- mo pamokas pas geriausius dai- navimo profesorius, o šokių me- no mokyti pas garsias balerinas.

Mokyklos uždavinys yra pa- rengti merginas ne tiktai gero- mis šokėjomis ar dainininkėmis, bet taip pat paruošti jas įdo- nimoms šeimininkėmis. Tikroji geiša turi mokėti užmegzti ir vesti įdomų pokalbį su svečiais, pajavairinti pobūvį įvairiais žaidi- mais, dainomis bei šokiais.

Geišos paprastai yra apsiren- gusios puošniu šilkiniu "kima- no" ir turi savotišką japonų mo- terų tradicinę plaukų šukuose- ną.

Kur sutinkamos geišos

Pirmos klasės restoranai bei "arbatos namai" (Tee-houses) Japonijoje angažuoja geišas už gerą atlyginimą atlikti progrā- mą ir užimti svečius (atlygini- mas paprastai mokamas už pra- leistą valandų skaičių su sve- čiais). Japonai labai mėgsta pra- leisti laiką geišų "kompanijoje". Vyrų kultūringų geišų draugys- tėje jaučia poilsį, užmiršdami šių dienų skubų ir įtemptą gy- venimo tempą. Žinoma, tokius restoranus su tikromis geišo- mis lanko tik turtingi ir visuome- nei žinomi žmonės. Tokie pasi- linksminimai neturtingiesiems nėra prieinami. Kiek teko girdė- ti, paprasti japoniški pietūs gei- šų kompanijoje kainuoja asme- niui apie 50 dolerių ir net dau- giau. Tokios pasilinksminimus flirtas ir meilės intrigos yra griežtai draudžiamos. Svetimša- liui, nors ir su "storoka" pinigine, paprastai nėra taip lengva patekti į gerą "arbatos namą". Jis turi būti rekomenduojamas ar palydimas žinomo japono. Be to, užsieniečiams tokie pasilinks- minimai nėra per daug įdomūs dėl nepakankamo japonų kalbos žinojimo. Turistams geriausia proga pamatyti geišas yra teat- ras ar specialūs japonų spektak- liai.

Kaip ten bebūtų, geiša vyrų pasauliui yra egzotiška, kone pa- slaptinga, bet įdomi būtybė, ku- rios vardą jie mielai laisksniu- ja.

— Turtinas žmogus praran- da tą džiaugsmą, kurį apturi neturtingasis, kai jis išmoka pa- skutinę skolos dalį.

jos centrą, solidarumo dieną, re- prezentaciją svetimtaučių tar- pe ir tarptautinę veiklą. Be anks- čiau minėtų valdybos narių ir atstovų į kilusias diskusijas gy- vai įsijungė seselės M. Augusta ir Viktorija (Nek. Pradėtosios Marijos seserų kongregacija), M. Lušienė (LKMOPS fondo pi- mininkė), E. Vaišnoraite, O. Strimaitienė, M. Jušdienė (atei- tininkų atstovės), R. Kondratie- nė (LKM kultūros dr-jos atsto- vė) ir kitos.

Suvažiavimui pirmininkavo dr. A. Šlepetytė-Janačienė, sek- toriavo K. Keblinkienė. Posėdy- je taip pat dalyvavo LKMOPS dvasios vadas prel. J. Balkūnas, kun. P. Barius, O.F.M. iš Toron- to, B. Garnytė iš Australijos ir kitos viešnios.

Jina Leščienė, kurios tapybos paroda šiuo metu vyksta Čiurlionio galerijoje, prie vieno savo paveikslų, pavadinto "Kompozicija".

MOTERŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių katalikių moterų or- ganizacijų pasaulinės sąjungos valdyba paskutinio posėdžio metu persitvarkė šitaip: garbės pirmininkė — M. Galdikienė, pirm. — dr. A. Šlepetytė-Jan-

negu tikra Betliejaus dvasia, ta- čiau tai neturėtų trukdyti kiekvie- nam žvilgsnį nukreipti į Dangų ir į Dievą, kuris kalėdose virto Kū- dikėliu.

čienė, vicepirm. — G. Kaneb, A. Sugailienė (Kanada) ir M. Lu- šienė, sekr. — dr. A. Radziva- nienė ir dr. N. Bražėnaitė-Paro- netto (užsienio reikalams), ižd. — M. Vaitiekūnienė, LKMOPS atstovė ir pavergtų tautų pi- mininkė Pasaulio katalikių moterų unijoj — B. Venskuvienė.

LKMOPS tarybos suvažiavi- mas, įvykęs Statler-Hilton vieš- butyje New Yorke, sutraukė gra- žų katalikių moterų organizaci- jų atstovų būrį. Po atidarymo, trumpai padėkos žodžiu ir gėlė- mis buvo pagerbta M. Galdikie- nė, jos ilgų ir našių katalikiš- kos veiklos metų proga. Toliau platesnį pranešimą valdybos vardu padarė dr. A. Šlepetytė- Janačienė. Ji taip pat perdavė B. Venskuvienės iš Paryžiaus prisiųstą ir paruoštą 1968 m. tarptautinės veiklos apžvalgą. Apie Lietuvių R. katalikių mo- terų sąjungos darbus Amerikoje pranešimą padarė K. Keblinkie- nė. "Giedros" atstovė A. Sku- čienė perdavė korporacijos svei- kinimą ir informacijas. Kana- dos atstovė A. Sungailienė visas dalyves supažindino su šio krašto L.K.M. dr-jos veikla. Dr. A. Radzivanienė padarė praneši- mą New Yorko Katalikių mote- rų kultūros dr-jos vardu. Buvo taip pat iškelti klausimai, lie- čiantys LKMOP sąj. atstovy- bių platesnį steigimą, informaci-

Gentile da Fabriano (italas, 1370 - 1427)

Kristaus gūmimas (Uffici galerija, Florencijoje)